

LIVE THE MESSAGE

FREE DIGITAL EDITION

Digital distribution credit

Lead Author: Dr H

TEAM ACCD

livethemessage.life

This digital edition is provided free of charge. You may read, download, copy, print, and share the complete, unmodified file. Quotation is welcome with clear attribution to Lead Author Dr H and TEAM ACCD. Do not alter the text, remove credit, create a modified edition, or reproduce it commercially without written permission. The original book interior that follows is preserved as supplied.

Live the message. Words are easy.

READY FOR LIFE

A GOOD INSTITUTION IS A TOOL,
NOT THE GOAL

THAI EDITION

TEJAS GILBERT

CONTENTS

CHAPTER ONE	
วิธีเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยที่ดี	18
1. ทำไมเราถึงอยากเข้า “มหาวิทยาลัยที่ดี”	18
2. ไม่มีสูตรสำเร็จ	21
3. โรงเรียนสำคัญ แต่คนที่คอย นำทางอาจสำคัญกว่า	24
CHAPTER TWO	29
โรงเรียนเป็นเพียงส่วนหนึ่งของ สมการ	30
การศึกษามีไว้เพื่ออะไร?	32
เข้าใจระบบการศึกษาที่ลูกของคุณอยู่	34
อย่าตีตราเด็กเร็วเกินไป	37
เปิดโลกให้กว้างก่อนจะเลือกทาง แคบ	39
เป็นตัวของตัวเอง	41
พ่อแม่คือผู้สร้างสภาพแวดล้อม	44
เด็กต้องมีที่ปลอดภัยให้กลับมา	46

CONTENTS

มรดกที่ส่งต่อ	51
การอยู่เคียงข้าง สำคัญกว่าสิ่งของที่มอบให้	52
เวลาและการจัดระเบียบ	53
การทำข้อสอบก็เป็นทักษะอย่างหนึ่ง	62
ความเป็นอิสระ ความรับผิดชอบ และการสร้างตัวตนของตนเอง	72
สี่ปีที่สำคัญมาก: อายุ 13 ถึง 17 ปี	79
ชี้นะโดยไม่ทำให้เด็กหมดไฟ	91
คนที่สมบูรณ์รอบด้าน	94
คนที่สมบูรณ์รอบด้าน	121
พรสวรรค์เดิม แต่พัฒนาต่างกัน	131
ความกตัญญูในชีวิตของผม	133
แล้วเรื่องนี้หมายความว่าอย่างไรสำหรับพ่อแม่?	136
สภาพแวดล้อมที่ดีไม่ใช่การตามใจ	138

CONTENTS

อย่ามองแต่เด็ก ให้มองสภาพแวดล้อมด้วย	140
สภาพแวดล้อมที่เราสร้าง จะกลายเป็น “ความปกติ” ของเขา	142
และตอนนี้ Teelake	143
โอกาสนำมาซึ่งหน้าที่	145
จงใช้ชีวิตให้ตรงกับคำพูด: เลี้ยงลูกด้วยการเป็นตัวอย่าง	149
ลองก่อนที่จะบอกว่า “ทำไม่ได้”	150
อย่าวิ่งไล่ตามเงิน	151
มาตรฐานต้องมีการบังคับใช้	153
การเลี้ยงลูกไม่ใช่ Tiger Parenting	155
จนถึงอายุสิบแปด คุณยังอยู่ในความรับผิดชอบของผม	157
พาลูกเดินไปกับคุณ	159
เรือกับน้ำ	160
วิธีการสื่อสารที่สำคัญ	161

ก่อนจะเริ่ม: ความรับผิดชอบที่เรากำลังรับไว้

การมีลูกและเลี้ยงดูเด็กคนหนึ่ง อาจเป็นหนึ่งในความรับผิดชอบที่ยิ่งใหญ่ที่สุดที่คนคนหนึ่งจะรับไว้ในชีวิต

ก่อนที่เราจะได้รับอนุญาตให้ขับรถ เราต้องเรียนรู้กฎ คีรภาพทฤษฎี แสดงให้เห็นว่าเรามีทักษะในการปฏิบัติจริง และผ่านการทดสอบ เหตุผลนั้นเรียบง่ายมาก เพราะการตัดสินใจของเราไม่ได้ส่งผลต่อเราเพียงคนเดียว แต่อาจส่งผลต่อผู้คนรอบตัวเราด้วย

แต่การเป็นพ่อแม่กลับเป็นความรับผิดชอบที่ยิ่งใหญ่และยาวนานกว่านั้นมาก
ทว่าไม่มีการสอบสากล ไม่มีใบอนุญาต
ไม่มีหลักสูตรบังคับ ไม่มีคู่มือเล่มเดียว
และแน่นอนว่าไม่มีมาตรฐานเดียวที่
สามารถนำมาใช้ได้กับทุกครอบครัว

พวกเราส่วนใหญ่จึงเรียนรู้ไปพร้อมกับ
การเลี้ยงลูก

เราเรียนรู้จากพ่อแม่ของเราเอง จาก
วัฒนธรรม จากสังคม จากประสบการณ์
จากความสำเร็จ และจากความผิดพลาด
ของเรา

บางครั้งเราได้รับคำแนะนำจากครู ญาติ
แพทย์ เพื่อน หรือแม้กระทั่งคนที่เราแทบ
ไม่รู้จัก

เรารวบรวมคำแนะนำเหล่านั้นเข้าด้วยกัน
แล้วพยายามตัดสินใจว่าอะไรเหมาะสม
กับเด็กที่ยืนอยู่ตรงหน้าเรา

สิ่งเหล่านี้ไม่ได้ทำให้การเป็นพ่อแม่ง่ายขึ้น

ในทางกลับกัน มันยังทำให้ความรับผิดชอบ
ของเราเพิ่มขึ้น

เมื่อใดก็ตามที่คนมากกว่าหนึ่งคนต้องอยู่
หรือทำงานร่วมกัน ย่อมเกิดโครงสร้าง
บางอย่างขึ้น

สังคมมีกฎและกฎหมาย

สถาบันต่าง ๆ มีบทบาท หน้าที่ และความ
รับผิดชอบ

ครอบครัวเองก็มีบทบาท ความคาดหวัง
ขอบเขต และความรับผิดชอบเช่นกัน

รูปแบบของครอบครัวเปลี่ยนแปลงมา
ตลอด และจะยังคงเปลี่ยนต่อไป

เด็กคนหนึ่งอาจเติบโตมากับพ่อแม่โดย
กำเนิด พ่อหรือแม่เพียงคนเดียว พ่อแม่
บุญธรรม พ่อแม่เลี้ยง พ่อแม่เพศเดียวกัน
สมาชิกในครอบครัวใหญ่ ผู้ปกครอง หรือ
รูปแบบครอบครัวอื่น ๆ

สำหรับการพูดคุยในที่นี้ ชื่อเรียกหรือรูป
แบบของครอบครัวไม่ใช่สิ่งสำคัญที่สุด

สิ่งสำคัญคือความรับผิดชอบ

ต้องมีใครสักคนที่รับผิดชอบต่อความ
ปลอดภัยของเด็ก

ต้องมีใครสักคนที่กำหนดขอบเขต สร้าง
โอกาส สอนคุณค่า ส่งเสริมความเป็น
อิสระ และตัดสินใจนับครั้งไม่ถ้วน จน

กระทั่งเด็กคนนั้นค่อย ๆ สามารถตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ด้วยตัวเองได้

การตัดสินใจเหล่านี้มีความสำคัญ เพราะเด็กไม่ได้เป็นผู้เลือกเงื่อนไขที่ตนเองเกิดมา

เด็กไม่ได้เลือกพันธุกรรมของตนเอง

ไม่ได้เลือกประเทศที่เกิด

ไม่ได้เลือกฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ไม่ได้เลือกภาษา วัฒนธรรม หรือสภาพแวดล้อมทางสังคม

ไม่ได้เลือกพ่อแม่

ไม่ได้เลือกละแวกบ้าน

และไม่ได้เลือกโอกาสมากมายที่มีหรือไม่อยู่ในช่วงต้นของชีวิต

ดังนั้น ชีวิตของคนเราส่วนหนึ่งย่อมถูก
กำหนดหรือได้รับอิทธิพลจากสิ่งที่ยอยู่นอก
เหนือการควบคุมของทั้งพ่อแม่และเด็ก

เราไม่จำเป็นต้องกำหนดว่ามันเป็นก็
เปอร์เซ็นต์

และความจริงแล้ว เราก็คงไม่สามารถ
ทำได้อย่างถูกต้อง

คำถามที่สำคัญกว่าคือ

ยังมีอะไรบ้างที่เราเปลี่ยนแปลงหรือมี
อิทธิพลต่อมันได้?

ส่วนนี้อาจเล็กกว่าสิ่งทั้งหมดที่เราไม่
สามารถควบคุมได้

แต่คำว่า “เล็กกว่า” ไม่ได้หมายความว่า
“ไม่สำคัญ”

ตรงกันข้าม

บางครั้ง การเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย
ในจุดที่ถูกต้อง สามารถเปลี่ยนทิศทาง
ของชีวิตทั้งชีวิตได้

พ่อแม่สามารถมีอิทธิพลต่อการทำให้การ
อ่านหนังสือกลายเป็นเรื่องปกติในบ้าน

สามารถสร้างทัศนคติที่ดีต่อการศึกษา

สามารถสอนการจัดระเบียบ การตรงต่อ
เวลา และความรับผิดชอบ

สามารถกำหนดขอบเขต

สามารถส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็น

สามารถเปิด โอกาสให้เด็กได้สัมผัสกีฬา
ดนตรี วิทยาศาสตร์ ศิลปะ การโต้วาที
เทคโนโลยี หรือการทำประโยชน์เพื่อ
สังคม

สามารถสังเกตเห็นจุดแข็งของเด็ก

สามารถมองเห็นจุดอ่อน

และสามารถหาความช่วยเหลือให้เมื่อ
จำเป็น

พ่อแม่สามารถสอนให้เด็กรู้ว่า ความล้ม
เหลวไม่ใช่จุดสิ้นสุดของความพยายาม

สามารถเป็นแบบอย่างของความซื่อสัตย์

สามารถสอนให้เด็กเข้าใจความแตกต่าง
ระหว่าง “สิทธิพิเศษ” กับความคิดที่ว่าเรา
ควรได้รับทุกอย่างเพียงเพราะเราต้องการ
มัน

สามารถสร้าง โอกาส

และที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่ง คือสามารถ
ให้เวลาและความใส่ใจมากพอ เพื่อช่วย
ให้เด็กค่อย ๆ ค้นพบว่าแท้จริงแล้วเขา
เป็นใคร

ไม่มีสิ่งใดในทั้งหมดนี้ที่จะรับประกัน
ผลลัพธ์แบบใดแบบหนึ่งได้

และนี่เป็นประเด็นสำคัญมาก

เด็กสองคนที่เติบโตมาในบ้านเดียวกัน
สามารถกลายเป็นผู้ใหญ่ที่แตกต่างกัน
อย่างมากได้

มนุษย์ไม่ใช่เครื่องจักรที่เราใส่คำสั่งแบบ
เดียวกันเข้าไป แล้วจะได้ผลลัพธ์แบบ
เดียวกันทุกครั้ง

มีตัวแปรมากเกินไป

นิสัย โดยกำเนิด ความสามารถ สุขภาพ
เพื่อน ครู จังหวะเวลา โอกาส ความ
บังเอิญ และอิทธิพลอื่น ๆ อีกนับไม่ถ้วน
ล้วนเข้ามาเกี่ยวข้อง

ดังนั้น การเลี้ยงดูลูกจึงไม่สามารถขอให้
เหลือเป็นสูตรสำเร็จสูตรเดียวได้

สิ่งที่เราทำได้ คือพยายามทำให้เงื่อนไข
ต่าง ๆ ดีขึ้น

เราสามารถมองให้ออกว่าเรื่องใดอยู่ใน
ขอบเขตที่เรามีอิทธิพลได้ แล้วพยายาม
ใช้สิ่งเหล่านั้นอย่างมีสติและมีเหตุผล

นี่คือหลักการเดียวกันกับแนวคิดของการ
ใช้ชีวิตอย่างไตร่ตรอง

อย่าใช้พลังทั้งหมดไปต่อสู้กับสิ่งที่
ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ จงพิจารณาให้ดี
ว่าอะไรคือสิ่งที่เปลี่ยนได้ แล้วลงมือทำกับ
สิ่งนั้น

การศึกษาเป็นหนึ่งในเรื่องเหล่านั้น

ไม่ใช่เพียงการเลือก โรงเรียน

ไม่ใช่เพียงการได้คะแนนดี

และแน่นอนว่าไม่ใช่การเริ่มต้นเมื่อแบบ
ฟอร์มสมัครเรียนมาถึงอยู่ตรงหน้าเรา
แล้ว

การเตรียมตัวต้องใช้เวลา

ลักษณะนิสัยต้องใช้เวลาในการสร้าง

พฤติกรรมและนิสัยต้องใช้เวลาในการ
สร้าง

ความมั่นใจก็ต้องใช้เวลา

ความสามารถในการบริหารเวลา การ
รับมือกับความผิดหวัง การสื่อสารกับ
ผู้ใหญ่ การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการ
รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง ล้วน
พัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป

เมื่อถึงวันที่มหาวิทยาลัยหรือ โรงเรียนที่มี
การแข่งขันสูงได้รับใบสมัครของเด็กคน

หนึ่ง เรื่องราวส่วนใหญ่ที่อยู่เบื้องหลังโบ
สถ์ครั้นนั้นได้ถูกเขียนขึ้นไปมากแล้ว

นี่คือเหตุผลที่บัพตอจากนี้ไม่ได้มีจุด
ประสงค์เพื่อค้นหา “สูตรลับ” สำหรับการ
สอบเข้า

เพราะสูตรแบบนั้นไม่มีอยู่จริง

สิ่งที่เรากำลังพยายามทำ คือทำความ
เข้าใจว่าเรื่องใดบ้างที่เราสามารถมี
อิทธิพลได้จริง ควรเริ่มทำเมื่อใด และพ่อ
แม่กับลูกจะทำงานร่วมกันอย่างไร โดยไม่
เปลี่ยนวัยเด็กทั้งช่วงให้กลายเป็นเพียง
การเตรียมตัวเพื่อยื่นโบสถ์ครเข้า
โรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย

เป้าหมายไม่ควรเป็นเพียงการสร้างโบ
สถ์ที่ดูน่าประทับใจ

เป้าหมายควรเป็นการช่วยเตรียมเด็กคนหนึ่งให้เติบโตเป็นคนหนุ่มสาวที่สามารถใช้ประโยชน์จากโอกาสต่าง ๆ ที่ชีวิตมอบให้ได้อย่างเต็มที่

โรงเรียนที่ดีหรือสถาบันที่มีชื่อเสียงอาจเป็นหนึ่งในโอกาสเหล่านั้น

แต่ก่อนที่เราจะถามว่า

“จะเข้าโรงเรียนดี ๆ ได้อย่างไร?”

เราควรถามคำถามที่พื้นฐานกว่านั้นก่อน

1. ทำไมเราจึงอยากให้ลูกเข้า “โรงเรียนที่ดี”?

CHAPTER ONE

วิธีเข้าเรียน ในมหาวิทยาลัยที่ดี

ตอนที่ 1 — อะไรคือสิ่งที่สำคัญจริง ๆ

1. ทำไมเราถึงอยากเข้า

“มหาวิทยาลัยที่ดี”

พ่อแม่แทบทุกคนอยากให้ลูกได้เรียน
ในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยที่ดี แต่
ก่อนที่จะถามว่า

“จะเข้าได้อย่างไร?”

เราควรถามก่อนว่า

“ทำไมเราถึงอยากเข้า?”

คำตอบไม่ได้มีเพียงเรื่องคุณภาพการ
เรียนการสอน เพราะการศึกษาที่ดีก็มี
อยู่ในหลายสถาบัน

ข้อได้เปรียบที่สำคัญอย่างหนึ่งของ
สถาบันชั้นนำคือ เครือข่ายของผู้คน

ในอินเดีย ชื่ออย่าง IIT และ AIIMS มี
ความหมายในตัวเอง ในประเทศไทย
จุฬาลงกรณ์ มหิดล และธรรมศาสตร์
ต่างก็มีชื่อเสียงและเครือข่ายของตนเอง
ส่วนในสหรัฐอเมริกา Harvard,
Princeton, Stanford และ MIT มีศิษย์
เก่าหลายรุ่นที่ยังคงผูกพันกับ
มหาวิทยาลัย

นี่คือพลังของ เครือข่ายศิษย์เก่า

เมื่อคนเหล่านี้ประสบความสำเร็จ หลาย
คนกลับมาช่วยสถาบันเดิม ทั้งในฐานะ
ผู้ให้คำปรึกษา นายจ้าง ผู้สนับสนุน
และผู้บริจาค

ด้วยเหตุนี้มหาวิทยาลัยบางแห่งใน
สหรัฐฯ จึงมีเงินกองทุนขนาดใหญ่มาก
เงินเหล่านี้ช่วยสนับสนุนงานวิจัย
อาจารย์ ทุนการศึกษา และความช่วย
เหลือทางการเงินแก่นักศึกษา

ดังนั้นการเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยชั้น
นำจึงไม่ได้หมายถึงเพียงการมีชื่อ
มหาวิทยาลัยดังอยู่บนใบปริญญา

แต่หมายถึงการได้เข้าไปอยู่ใน ระบบ
และชุมชนที่อาจอยู่กับเราไปอีกหลาย
สิบปี

2. ไม่มีสูตรสำเร็จ

สิ่งที่ต้องเข้าใจต่อมาคือ

ไม่มีสูตรใดที่รับประกันว่าจะเข้า
มหาวิทยาลัยชั้นนำได้

ไม่มีใครสามารถพูดอย่างจริงจังได้ว่า

ได้เกรดเท่านี้

ทำกิจกรรมเท่านี้

เรียนวิชายากเท่านี้

ทำครบทุกข้อแล้ว

รับรองว่าได้เข้า

โดยเฉพาะในมหาวิทยาลัยที่มีการ
แข่งขันสูง ในสหรัฐฯ ผู้สมัครจำนวน
มากมีผลการเรียนดีเยี่ยมอยู่แล้ว

ดังนั้นกระบวนการคัดเลือกจึงไม่ได้
อาศัยเพียงตัวเลข แต่ยังมีการพิจารณา
ภาพรวมของแต่ละคนด้วย

เพราะเหตุนี้ การเตรียมตัวจึงไม่ควรเริ่ม
ในปีสุดท้ายของมัธยม

เด็กอายุสิบเจ็ดไม่ควรเพิ่งตื่นขึ้นมาแล้ว
พูดว่า

“ผมอยากเข้า Stanford”

เพราะพื้นฐานหลายอย่างถูกสร้างมา
ก่อนหน้านี้แล้ว

ผมมองว่าช่วงประมาณ อายุ 13 ถึง 17
ปี เป็นช่วงที่สำคัญมากต่อทิศทางใน
อนาคต

ช่วงนี้เราจะเริ่มเห็นนิสัยที่แท้จริงของเด็ก

ความมีวินัย

ความสม่ำเสมอ

ความอยากรเรียนรู้

ความรับผิดชอบ

และความสามารถในการทำงานแม้

ไม่มีใครคอยชม

แต่หน้าที่ของผู้ปกครองไม่ใช่การพูดว่า

“อ่านหนังสือ อ่านหนังสือ อ่านหนังสือ”

ตลอดทั้งวัน

ถ้าพูดซ้ำมากเกินไป วันหนึ่งเด็กก็จะไม่ได้ยินอีกต่อไป

สิ่งที่สำคัญกว่าคือ การมีส่วนร่วมอย่าง
มีเป้าหมาย

เมื่อเด็กเข้าสู่ช่วงปีการศึกษาที่สำคัญ
ความคาดหวังก็ควรชัดเจนขึ้น และ
มาตรฐานควรจริงจังขึ้น

ชีวิตมีเวลาสำหรับการพักผ่อน

และมีเวลาสำหรับการทำงานหนัก

สิ่งสำคัญคือรู้ว่าเวลาไหนควรทำอะไร

**3. โรงเรียนสำคัญ แต่คนที่คอย
นำทางอาจสำคัญกว่า**

พ่อแม่บางคนใช้ทั้งเงิน เวลา และ
ความเครียดจำนวนมากเพื่อให้ลูกเล็ก
ๆ เข้า nursery หรือ โรงเรียนอนุบาลที่
มีชื่อเสียงที่สุด

ราวกับว่าชีวิตทั้งชีวิตของเด็กขึ้นอยู่กับ
โรงเรียนแห่งแรก

ผมไม่คิดว่าเป็นเช่นนั้น

เมื่อถึงเวลาสมัครมหาวิทยาลัย สิ่งที่เกิด
ขึ้นในช่วงมัธยมมีผลมากกว่าสิ่งที่เกิด
ขึ้นตอนเด็กอายุหนึ่งหรือสองขวบมาก

แม้แต่ชื่อของโรงเรียนมัธยมก็ไม่ใช่ทุก
อย่าง

เด็กจากโรงเรียนที่ยอดเยี่ยมอาจไม่ใช่
โอกาสที่มีอยู่

ขณะเดียวกัน เด็กจากโรงเรียนธรรมดา
ก็สามารถไปได้ไกลกว่าที่ทุกคนคาดคิด
สิ่งที่มักสร้างความแตกต่างคือ

มีใครสักคนอยู่ข้างเด็กคนนั้นหรือไม่

คนนั้นอาจเป็นพ่อหรือแม่

แต่ไม่จำเป็นเสมอไป

อาจเป็นพี่

ครู

โค้ช

หรือ mentor

สิ่งสำคัญคือมีคนหนึ่งที่ใส่ใจจริง ๆ

คนที่ถามคำถาม

คนที่มองเห็นเมื่อมาตรฐานเริ่มตก

คนที่ให้กำลังใจเมื่อเด็กเหนื่อย

และคนที่กล้าพูดในเวลาที่เป็นว่า

“ไม่ได้ เรื่องนี้สำคัญ”

การมีคนแบบนี้ในชีวิตของเด็ก อาจมี
ค่ามากกว่าชื่อที่ติดอยู่หน้าประตู
โรงเรียนเสียอีก

และจากตรงนี้ เราจะเข้าสู่ประเด็นต่อไป
สำหรับมหาวิทยาลัยที่มีการแข่งขันสูง
มาก ผลการเรียนดีไม่ใช่สิ่งที่ทำให้ผู้
สมัครโดดเด่นอีกต่อไป

เกรดดีเป็นสิ่งที่คาดหวังอยู่แล้ว
วิชาเรียนที่ทำหายก็เป็นสิ่งที่คาดหวัง
อยู่แล้ว

นั่นไม่ใช่เส้นชัย

แต่มันคือเส้นเริ่มต้น

คำถามต่อไปคือ:

**ถ้าผู้สมัครนับพันคนมีผลการเรียนดี
เหมือนกัน แล้วอะไรจะทำให้คณะ
กรรมการรับสมัครจำคุณได้?**

ตรงนั้นคือจุดเริ่มต้นของบทต่อไป.

CHAPTER TWO

**ถอดความจากแนวคิดดิบ — เรียบเรียง
ภาษาให้อ่านง่าย แต่ยังไม่จัดลำดับบทใหม่**

ผมสามารถพูดถึงระบบการศึกษาของ
อเมริกาได้อย่างมั่นใจที่สุด และในระดับ
หนึ่งก็สามารถพูดถึงระบบ O-Level และ
A-Level ได้ด้วย ส่วนระบบการศึกษาของ
ไทย อินเดีย หรือจีน ผมจะไม่แสดงความ
คิดเห็นอย่างมั่นใจเท่ากัน เพราะผมไม่ได้
รู้จักระบบเหล่านั้นอย่างลึกซึ้งในระดับ
เดียวกัน

แต่สิ่งหนึ่งที่ผมเชื่อก็คือ หลักพื้นฐานบาง
อย่างน่าจะเหมือนกันในแทบทุกระบบการ
ศึกษา

แน่นอนว่าแต่ละประเทศย่อมมีข้อแตกต่างและข้อยกเว้น สิ่งที่ใช้ได้อย่างสมบูรณ์ในระบบอเมริกันอาจต้องปรับเมื่อนำไปใช้กับประเทศอื่น เพราะฉะนั้น สิ่งที่ผมต้องการทำคือเสนอกรอบความคิดทั่วไป เพื่อให้เราเข้าใจว่า ทำไมและอย่างไรเราจึงควรพยายามพาเด็กเข้าสู่โรงเรียนที่ดี และที่สำคัญยิ่งกว่านั้น การศึกษาที่ดีควรสร้างอะไรให้กับเด็ก

**โรงเรียนเป็นเพียงส่วนหนึ่งของ
สมการ**

ผมเคยเห็นพ่อแม่เริ่มกังวลเรื่อง โรงเรียน
แทบจะตั้งแต่วันที่ลูกเกิด

จะเข้าอนุบาลที่ไหน?

จะเข้า โรงเรียนประถมอะไร?

จะเรียนมัธยมที่ไหน?

ความกังวลบางส่วนอาจมีเหตุผล แต่ผมก็
คิดว่ามีพลังงานจำนวนมากที่ถูกใช้ไปกับ
เรื่องนี้โดยไม่จำเป็น

ในความเห็นของผม ช่วงปลายของการ
เรียน โดยเฉพาะช่วงมัธยมปลาย มีความ
สำคัญมากกว่า แต่ถึงอย่างนั้น ผมก็ยังพูด
เสมอว่า ผลลัพธ์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัว
โรงเรียนเพียงอย่างเดียว

สิ่งสำคัญคือ ทีมที่อยู่รอบตัวเด็ก

และทีมนี้เริ่มต้นจากพ่อแม่

การจ่ายค่าเล่าเรียนอย่างเดียวไม่ใช่คำ
ตอบ ผมเคยได้ยินพ่อแม่พูดว่า “ฉัน
ทำงานเพิ่ม ฉันทำงานสองกะก็เพื่อจะได้
จ่ายค่าโรงเรียนให้ลูก”

การเสียสละนั้นน่ายกย่อง แต่บางครั้งเรา
กำลังพลาดประเด็นที่ใหญ่กว่า

หน้าที่ของพ่อแม่ไม่ได้สิ้นสุดที่ประตูโรงเรียน

มันดำเนินต่อไปที่บ้าน

บรรยากาศที่บ้าน ความคาดหวัง กฎเกณฑ์ การให้กำลังใจ และแบบอย่างที่พ่อแม่แสดงให้เห็น ล้วนเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

การศึกษามีไว้เพื่ออะไร?

ก่อนจะพูดถึงระบบโรงเรียน เราควรย้อนกลับมาถามก่อนว่า จริง ๆ แล้วการศึกษามีไว้เพื่ออะไร

การศึกษาควรเปิดโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์และกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย เพื่อช่วยให้เขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความสมดุลและรอบด้าน

ผลการเรียนเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการ
ศึกษา

อุปนิสัยสำคัญ

ทัศนคติต่อครอบครัวสำคัญ

ความเคารพสำคัญ

ความคิดสร้างสรรค์สำคัญ

ความสามารถในการสื่อสารและ
แสดงออกสำคัญ

ความสามารถในการมองเห็นทั้งราย
ละเอียดและภาพรวมก็สำคัญ

สิ่งเหล่านี้ต่างหากที่ค่อย ๆ สร้างมนุษย์ที่
สมบูรณ์

บางครั้งแนวทางที่เรียกกันว่า “Tiger
Parenting” ในเอเชีย เน้นคะแนนและ

ความสำเร็จด้านวิชาการมากจนลืมนึกไป
หมายที่ใหญ่กว่าของการศึกษา

จากประสบการณ์ของผมที่ได้เห็นระบบ
การศึกษาในหลายประเทศ หนึ่งในสิ่งที่
ผมชื่นชมในระบบอเมริกันคือความ
พยายามที่จะให้การศึกษาเด็กมากกว่า
ด้านวิชาการ

ไม่ได้หมายความว่าระบบอเมริกันสมบูรณ์
แบบ แน่นนอนว่าไม่ใช่

แต่แนวคิดเรื่อง การพัฒนาเด็กทุกคน เป็น
แนวคิดที่สำคัญอย่างมาก

เข้าใจระบบการศึกษาที่ลูกของคุณอยู่
บทเรียนเชิงปฏิบัติข้อแรกสำหรับพ่อแม่
ง่ายมาก:

จงเข้าใจระบบการศึกษาที่ลูกของคุณ
กำลังเรียนอยู่

แต่ละระบบมีวิธีค้นหาและพัฒนาความ
สามารถของเด็กแตกต่างกัน

สิ่งหนึ่งที่ผมเห็นในอเมริกาคือ เด็กจะได้
สัมผัสกิจกรรมหลายอย่างตั้งแต่อายุยัง
น้อย

เด็กคนหนึ่งอาจเก่งกีฬา

อีกคนอาจมีพรสวรรค์ด้านฟุตบอล

อีกคนอาจเก่งศิลปะ

อีกคนอาจเก่งดนตรี

บางคนอาจแสดงความสนใจด้าน
วิทยาศาสตร์ตั้งแต่เด็ก

บางครั้งการตัดสินใจเหล่านี้อาจเร็วเกินไป
แต่สิ่งสำคัญคือ เด็กได้รับ โอกาสที่จะค้น

พบว่าความสามารถของตัวเองอยู่ตรงไหน

เมื่อเขาเดินจากระดับประถมเข้าสู่มัธยมต้นและมัธยมปลาย ความสนใจเหล่านั้นจึงค่อย ๆ ถูกพัฒนาให้ชัดเจนขึ้น

ผมเคยเรียนที่เอธิโอเปีย เคยเรียนที่ไนจีเรีย และเคยเรียนภายใต้ระบบเคมบริดจ์ เพราะฉะนั้นผมเคยสัมผัสระบบการศึกษาที่แตกต่างกันมากด้วยตัวเอง

ความแตกต่างนั้นเห็นได้ชัดมาก

ในโรงเรียนอเมริกันหลายแห่ง เด็กอาจมีสนามกีฬา ลู่วิ่ง โรงยิม สระว่ายน้ำ ดนตรี โรงละคร ศิลปะ และกิจกรรมอื่น ๆ อีกมากมาย

ข้อความที่เด็กได้รับจึงไม่ได้มีเพียงว่า:

“เธอต้องเป็นหมอหรือวิศวกร”

แต่ใกล้เคียงกับคำว่า:

“ค้นหาให้เจอว่าเธอสามารถเป็นอะไรได้บ้าง”

ประเทศอื่น ๆ ก็ทำเรื่องนี้ได้ดีเช่นกัน
เยอรมนี ญี่ปุ่น จีน สิงคโปร์ อินเดีย และ
อีกหลายประเทศสามารถสร้างคนเก่งได้
อย่างมากมาย

แต่ถ้าเราต้องการมองความเป็นเลิศที่รอบ
ด้านของสังคมหนึ่ง เราสามารถมองไปยัง
หลายสาขาที่แตกต่างกัน เช่น โอลิมปิก
โอลิมปิกวิชาการ ความสำเร็จทาง
วิทยาศาสตร์ งานวิจัย ศิลปะ และความ
เป็นเลิศในรูปแบบอื่น

ระบบการศึกษาที่ดีควรเปิด โอกาสให้
ความเป็นเลิศเติบโตได้ในหลายทิศทาง

อย่าตีตราเด็กเร็วเกินไป

นี่เป็นอีกจุดหนึ่งที่พ่อแม่และครูต้องระวัง

การที่เด็กได้เกรด C หรือ D ไม่ได้
หมายความว่าเขาไม่มีสติปัญญา

ผมเองเคยเป็นคนเรียนรู้ช้ามาก

แต่นั้นไม่ได้แปลว่าผมโง่

มันเป็นเพียงวิธีการเรียนรู้ของผม

ผม โชคดีที่ในที่สุดเรียนรู้ที่จะสอนตัวเอง
ผมมักเข้าใจได้ยากเมื่อครูอธิบายด้วยวิธี
บางอย่าง

วิธีเรียนของผมต่างออกไป

ผมจะอ่าน หาประเด็นพื้นฐาน ทำความ
เข้าใจหลักการ แล้วจึงค่อยสร้างความรู้
ส่วนอื่นขึ้นจากหลักการนั้น

นี่คือวิธีที่ผมเรียน

คนอื่นอาจเรียนแตกต่างกัน

บางคนเรียนได้ดีจากภาพ

บางคนเรียนได้ดีจากการฟัง

บางคนต้องลงมือทำจึงจะเข้าใจ

บางคนเพียงแค่ต้องการเวลามากกว่า

ครูที่ดี—และพ่อแม่ที่ดี—จะเข้าใจว่าเด็ก
ทุกคนไม่เหมือนกัน

คำถามจึงไม่ควรเป็นเพียงว่า:

“ทำไมเธอเรียนเหมือนคนอื่นไม่ได้?”

บางครั้งคำถามที่ดีกว่าคือ:

“เธอเรียนรู้ได้ดีที่สุดอย่างไร?”

**เปิดโลกให้กว้างก่อนจะเลือกทาง
แคบ**

ช่วงมัธยมต้นเป็นช่วงเวลาที่ดีมากสำหรับ
การสำรวจ

ปล่อยให้เด็กลองทำสิ่งต่าง ๆ

การถ่ายภาพ

ดนตรี

กีฬา

ศิลปะ

การทำอาหาร

งานที่ต้องลงมือปฏิบัติ

การอ่าน

การเขียน

วิชาหลากหลาย

วิธีแสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ

คุณกำลังช่วยให้เขาค้นพบตัวเอง

ในขณะเดียวกันก็ควรสอนทักษะชีวิตที่
เหมาะกับวัย สอนให้เด็กสรุปเรื่องราวเป็น
สื่อสารเป็น แสดงความคิดเห็น และรู้จัก
ขอสิ่งที่ต้องการอย่างสุภาพและมีเหตุผล

ให้เขามีขอบเขต แต่ภายในขอบเขตนั้นก็
ควรมีอิสระที่เหมาะสม

เด็กเข้าใจอะไรได้มากกว่าที่ผู้ใหญ่มักคิด
เขาต้องรู้ว่าเส้นแบ่งอยู่ตรงไหน

แต่เขาก็ต้องมีพื้นที่ที่จะเติบโตอยู่ภายใน
เส้นนั้นด้วย

เป็นตัวของตัวเอง

มีอีกบทเรียนหนึ่งที่ผมคิดว่าสำคัญอย่าง
ยิ่ง

จงภูมิใจในสิ่งที่คุณเป็น

สีผิวของคุณไม่ใช่สิ่งที่คุณควรละอาย

เชื้อชาติของคุณไม่ใช่สิ่งที่คุณควรละอาย

ศาสนาหรือวัฒนธรรมของคุณไม่ใช่สิ่งที่คุณควรละอาย

การพยายามลบตัวตนของตัวเองเพื่อ
กลายเป็นคนอื่น เป็นหนึ่งในความผิดพลาดที่ใหญ่ที่สุดที่คนหนุ่มสาวสามารถทำได้

เดินออกไปสู่โลกโดยรู้ว่าตัวเองเป็นใคร
ผมเรียนรู้สิ่งนี้จากประสบการณ์ของตัวเอง

ในฐานะชาวซิกซ์ที่เติบโตและใช้ชีวิตผ่าน
หลายวัฒนธรรม มีบางช่วงที่ผมรู้สึกอาย
มีช่วงที่ถูกล้อหรือถูกรังแก แม้แต่ชื่อของ

ตัวเองก็สามารถทำให้รู้สึกที่เราแตกต่าง
จากคนอื่นได้

แต่ในที่สุดผมก็เข้าใจสิ่งง่าย ๆ ว่า:

นี่คือสิ่งที่ผมเป็น

และหนึ่งในสิ่งที่ผมยังรู้สึกขอบคุณ
อเมริกาก็คือ ที่นั่นให้สภาพแวดล้อมซึ่ง
ทำให้ผมสามารถประสบความสำเร็จได้
โดยยังคงเป็นตัวของตัวเอง

ผมไม่ได้ประสบความสำเร็จเพราะทันทีที่
ไปถึงอเมริกาแล้วผมฉลาดขึ้น

แต่สภาพแวดล้อมเหมาะกับความสามารถ
ของผมมากขึ้น

มันเปิดโอกาสให้ผมพัฒนา

และเปิดโอกาสให้ผมเป็นตัวของตัวเอง

หลังจากที่ได้เรียนในหลายส่วนของ โลก
รวมถึงในแอฟริกา ผมพบว่า การส่งเสริม
ความสามารถและความรู้สึก “เราก็คือ
ส่วนหนึ่งของที่นี่ได้” มีผลต่อผมอย่างลึก
ซึ้ง

คุณสามารถเป็นส่วนหนึ่งของประเทศใหม่
โดยไม่จำเป็นต้องทิ้งวัฒนธรรมที่หล่อ
หลอมคุณขึ้นมา

ถ้าคุณเป็นคนอเมริกัน ก็ภูมิใจในความ
เป็นอเมริกัน

ถ้าครอบครัวของคุณมาจากอินเดีย ไทย
จีน แอฟริกา หรือที่ใดก็ตาม ก็ภูมิใจใน
รากเหง้าเหล่านั้นเช่นกัน

ตัวตนเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องต่อสู้กัน

พ่อแม่คือผู้สร้างสภาพแวดล้อม

ท้ายที่สุดแล้ว เรื่องทั้งหมดกลับมาที่การ
เลี้ยงดู

เพียงแค่จ่ายค่าเรียนไม่ได้ทำให้คุณทำ
หน้าที่พ่อหรือแม่ครบถ้วน

การสร้างสภาพแวดล้อมต่างหากคือ
หน้าที่สำคัญ

ผม ภรรยา และครอบครัวของผมสร้าง
ความคาดหวังบางอย่างไว้รอบตัวลูก ๆ

เราอยากให้เขาเข้าใจคุณค่าของความ
พยายาม

เราอยากให้เขาเข้าใจว่าสิ่งของและ
โอกาสต่าง ๆ มีคุณค่า

คุณทำงานเพื่อบางสิ่ง

คุณพยายามเพื่อให้ได้มันมา

แล้วคุณจึงรู้จักคุณค่าของมัน

การศึกษาไม่ได้หมายถึงเพียงสั่งให้ลูก
อ่านหนังสือ

แต่หมายถึงการสร้างวัฒนธรรมที่ทำให้
การเรียนรู้ ความพยายาม ความรับผิดชอบ
และความสำเร็จมีความหมาย

ต้องมีภาพในใจว่าคุณต้องการให้เด็ก
เติบโตไปในทิศทางใด

นั่นคือแรงจูงใจของผมมาตลอด

เด็กต้องมีที่ปลอดภัยให้กลับมา

และท้ายที่สุด เด็กทุกคนต้องมีที่ที่เขา
สามารถกลับมาได้เมื่อชีวิตยากลำบาก

นี่คือเวลาที่พ่อแม่มีความสำคัญ

นี่คือเวลาที่ครอบครัวมีความสำคัญ

และสำหรับคนจำนวนมาก นี่คือเวลาที่
ศรัทธามีความสำคัญ

เมื่อคนเราประสบปัญหา เราอยากให้
สัตบุรุษญาณของเขาคือหันกลับมาหา
ครอบครัว คุณค่า ชุมชน หรือพระเจ้า
ไม่ใช่หันไปหาแอลกอฮอล์ ยาเสพติด
หรือวิธีหลบหนีอื่น ๆ

ผมไม่ได้พูดถึงศาสนาในฐานะการต่อสู้ว่า
ใครถูกใครผิด

นั่นไม่ใช่ประเด็น

ศรัทธาอาจหมายถึงเพียงการยอมรับว่า มี
บางสิ่งในชีวิตที่อยู่นอกเหนือการควบคุม
และความเข้าใจของเรา

ภูมิใจในสิ่งที่คุณเป็น

อย่าใช้ชีวิตไปกับการต่อสู้เรื่องตัวตน

งาน

ครอบครัว

คุณค่า

และถ้าศรัทธาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคุณ ก็
รักษาศรัทธานั้นไว้

จงสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งพอให้เด็ก เพื่อ
ว่าเมื่อโลกภายนอกกลายเป็นสถานที่ที่
ยากลำบาก เขายังรู้ว่ามีที่ปลอดภัยให้
กลับมา

CHAPTER TWO

**สำหรับครอบครัว ลูกของเราคือคน
พิเศษ**

**แต่สำหรับคณะกรรมการรับเข้า เขาคือ
หนึ่งในนักเรียนอีกนับพันคน**

**ผลการเรียนที่ดีทำให้คุณถูกนำมา
พิจารณา — แต่ไม่ได้ทำให้คุณโดดเด่น
โดยอัตโนมัติ**

**คำถามที่แท้จริงคือ “อะไรทำให้คุณ
แตกต่างจากคนอื่น?”**

**อุปนิสัย + ความสำเร็จ + การรับใช้
สังคม + จดหมายรับรอง + ความสนใจ**

นอกห้องเรียน

**พ่อแม่มองเห็นจุดแข็งเฉพาะตัวของลูก
แต่ละคน**

**เปิดโอกาส → ชี้แนะ → ทำทนาย →
ปล่อยให้เขาพัฒนาความสามารถของ
ตนเอง**

**Senior Networking / การทำประโยชน์
เพื่อสังคม**

**Manbir → คอมพิวเตอร์ → A+ →
Cisco → การเขียนโปรแกรม → ความ
สำเร็จ**

**Sukhi → การโต้วาที → การเขียน →
Stanford → วิทยาการคอมพิวเตอร์ →
อาชีพ**

Taj → ได้รับการชี้แนะต่อจาก Manbir
→ Wolfram / คณิตศาสตร์และฟิสิกส์

ไม่เปรียบเทียบลูกกับกันและกัน — แต่
ช่วยให้แต่ละคนพัฒนาศักยภาพของตัวเองให้เต็มที่

พ่อแม่อยู่กับลูกอย่างจริงจังตลอดช่วง
วัยเด็ก

เมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ ก็ปล่อยการควบคุม
และให้เขาเลือกเส้นทางของตัวเอง

บทเรียนถูกส่งต่อไปยังรุ่นถัดไป —
Ranveer

มรดกที่ส่งต่อ

ความคาดหวัง → การชี้แนะ → การ
ลงมือทำ → นิสัย → การพึ่งพาตนเอง
→ คนรุ่นต่อไป

แก่นของทั้งบทคือ:

การอยู่เคียงข้าง สำคัญกว่าสิ่งของที่
มอบให้

และแนวคิดอีกเรื่องหนึ่ง —

ภาพชีวิตที่เราสร้างไว้ในใจ และความ
ทุกข์ที่เกิดขึ้นเมื่อชีวิตจริงไม่ตรงกับ
ภาพนั้น —

แยกเก็บไว้สำหรับอีกบทหนึ่ง.

CHAPTER THREE

ได้เลยครับ นี่คือฉบับภาษาไทย โดยผม
จะรักษาน้ำเสียงและความหมายของ
ต้นฉบับภาษาอังกฤษไว้ แต่ปรับภาษาให้
เป็นธรรมชาติสำหรับผู้อ่านชาวไทย ไม่
แปลแบบคำต่อคำ

เวลาและการจัดระเบียบ

ทักษะที่มีประโยชน์ที่สุดอย่างหนึ่งที่เด็ก
ควรเรียนรู้ แท้จริงแล้วไม่ได้เกี่ยวข้องกับ
ความฉลาด โดยตรงเลย

ทักษะนั้นคือ การจัดระเบียบ

ผมได้เรียนรู้เรื่องนี้จากประสบการณ์ของ
ลูกสาว

ตอนที่เธอยังเด็ก เธอได้รับคัดเลือกเข้า
โครงการสำหรับเด็กที่มีความสามารถ
พิเศษ ก่อนหน้านั้นเธอเรียนได้ดีและค่อนข้างสบาย หากจะใช้สำนวนง่าย ๆ ก็คือ
เธอเคยเป็นปลาตัวใหญ่ในบ่อเล็ก

แต่แล้ววันหนึ่ง บ่อนั้นก็เปลี่ยนไป

ทันใดนั้น รอบตัวเธอเต็มไปด้วยเด็กที่มีความสามารถสูงเช่นเดียวกัน เธอไม่ได้
เป็นคนที่โดดเด่นที่สุด โดยอัตโนมัติอีก
ต่อไป ความคาดหวังสูงขึ้น งานมากขึ้น
และเป็นครั้งแรกที่เธอรู้สึกว่าจะต้องแข่งขัน
เพื่อรักษาระดับที่เมื่อก่อนเธอทำได้อย่าง
สบาย ๆ

ความกดดันเริ่มส่งผลต่อร่างกาย เธอมี
อาการไม่สบายเกี่ยวกับระบบทางเดิน
อาหารและมีอาการปวดท้องอยู่บ่อยครั้ง

สำหรับผม คำถามไม่ใช่ว่าเธอมีความ
สามารถพอที่จะเรียนในโครงการนั้นหรือ
ไม่

เธอมีความสามารถอย่างแน่นอน

คำถามของผมคือ

การพิสูจน์ว่าเราทำได้ คุ่มค่ากับการต้อง
แลกด้วยสุขภาพหรือไม่?

สำหรับผม คำตอบคือ ไม่

สิ่งแรกที่ผมบอกเธอคือ ไม่ว่าจะเกิดอะไร
ขึ้น พวกเรายังอยู่ข้างเธอเสมอ นี่เป็น
เพียงช่วงมัธยมต้น เป็นเพียงช่วงเวลา
หนึ่งในชีวิตที่ยาวไกล

คะแนนหนึ่งตัว โครงการหนึ่งโครงการ
หรือโรงเรียนหนึ่งแห่ง ไม่สามารถกำหนด
คุณค่าของคนคนหนึ่งได้

สิ่งที่สองที่ผมบอกคือ อย่ากดดันตัวเอง
มากเกินไป

การศึกษามีความสำคัญ แต่การศึกษา
เป็นเพียงส่วนหนึ่งของชีวิต

อย่างไรก็ตาม จากประสบการณ์ที่ยาก
ลำบากครั้งนั้น เธอได้รับสิ่งที่มีคุณค่ามาก
อย่างหนึ่ง

เธอเรียนรู้ที่จะ จัดระเบียบตัวเอง

เธอเรียนรู้การสร้าง โฟลเดอร์และ
โฟลเดอร์ย่อย เรียนรู้ว่าอะไรต้องทำทันที
และอะไรสามารถรอได้ เรียนรู้ที่จะแบ่ง
งานใหญ่ให้กลายเป็นงานเล็ก ๆ ที่
สามารถจัดการได้ที่ละส่วน

และที่สำคัญที่สุด เธอเรียนรู้ที่จะจัดการ
กับเวลาของตัวเอง

บทเรียนนั้นอยู่กับเธอนานกว่าโครงการ
เด็กที่มีความสามารถพิเศษเสียอีก

นี่เป็นเหตุผลหนึ่งที่ผมเชื่อว่า ช่วงมัธยม
ต้นเป็นเวลาที่เหมาะมากในการเริ่มสอน
เด็กเรื่องการจัดระเบียบและการบริหาร
เวลาอย่างจริงจัง

เราใช้เวลามหาศาลสอนเด็กเรื่อง
คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษา และ
ประวัติศาสตร์ แต่หลายครั้งกลับไม่มีใคร
สอนให้เด็กบริหารทรัพยากรอย่างหนึ่งที่
ทุกวิชาเหล่านั้นต้องใช้เหมือนกัน

เวลา

ก่อนเข้านอน เด็กควรสามารถมองไปยัง
วันพรุ่งนี้และคิดได้ว่า

พรุ่งนี้ฉันมีวิชาอะไรบ้าง
งานชิ้นไหนต้องส่ง

คืนนี้ต้องทำอะไรให้เสร็จ
อะไรสามารถรอถึงวันพุธได้
งานนี้ต้องใช้เวลาประมาณยี่สิบนาที
อีกงานอาจต้องใช้เวลาหนึ่งชั่วโมง
และพรุ่งนี้ฉันตั้งใจจะทำอะไรให้สำเร็จ
บ้าง

ฟังดูเหมือนเป็นเรื่องง่าย

แต่จริง ๆ แล้วไม่ง่ายเลย

นี่คือจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ที่จะบริหาร
ชีวิตของตัวเอง

ในช่วงแรก พ่อแม่ควรช่วย

นั่งลงด้วยกัน ทำโฟลเดอร์ ทำตาราง
เขียนรายการงาน และช่วยแบ่งโครงการ
ใหญ่ให้เป็นส่วนเล็ก ๆ

แต่เมื่อเวลาผ่านไป พ่อแม่ต้องค่อย ๆ
ถอยออกมา

เป้าหมายไม่ใช่การเป็นเลขานุการส่วนตัว
ให้ลูกไปตลอดชีวิต

เป้าหมายคือการสอนให้ลูก สามารถ
จัดการชีวิตของตัวเองได้

และเราต้องเข้าใจด้วยว่า การยุ่งอยู่ตลอดเวลา
ไม่ได้หมายความว่าเราจัดการเวลา
ได้ดี

เด็กคนหนึ่งอาจนั่งอยู่หน้าโต๊ะหกชั่วโมง
แต่ทำอะไรสำเร็จน้อยมาก

ในขณะที่อีกคนอาจใช้เวลาสองชั่วโมง
อย่างมีประสิทธิภาพ รู้ว่าต้องทำอะไร ทำให้เสร็จ
แล้วลุกออกไปใช้ชีวิตส่วนอื่นต่อ

ใช้เวลามากกว่า ไม่ได้หมายความว่า
เรียนรู้มากกว่าเสมอไป

การจัดระเบียบที่ดีคือการรู้ว่า ตอนนี้อะไร
สำคัญที่สุด

รู้จักจัดลำดับความสำคัญ

รู้จักตั้งเป้าหมาย

รู้ว่าทุกอย่างไม่สามารถเป็นเรื่องเร่งด่วน
พร้อมกันได้

และต้องเหลือพื้นที่ในชีวิตสำหรับสิ่งอื่นที่
เด็กจำเป็นต้องมีเช่นกัน

เพื่อนสำคัญ

กีฬาและกิจกรรมสำคัญ

ครอบครัวสำคัญ

การนอนหลับสำคัญ

แม้แต่การมีเวลานั่งเฉย ๆ โดยไม่ต้องทำ
อะไรบางอย่างก็สำคัญ

จุดประสงค์ของการบริหารเวลาไม่ใช่การ
พยายามยัดเวลาเรียนเพิ่มเข้าไปอีกสาม
ชั่วโมงในวัน

จริง ๆ แล้ว จุดประสงค์แท้จะตรงกันข้าม
การจัดระเบียบที่ดีทำให้เราได้เวลากลับ
คืนมา

เด็กที่เรียนรู้เรื่องนี้ตั้งแต่ยังเล็ก จะมีข้อได้
เปรียบอย่างมากเมื่อเข้าสู่มัธยมปลาย

ต่อจากนั้นจะมีมหาวิทยาลัย การทำงาน
ครอบครัว การนัดหมาย ค่าใช้จ่าย ความ
รับผิดชอบ และสุดท้ายคือความซับซ้อน
ทั้งหมดของชีวิตผู้ใหญ่

สิ่งที่ต้องทำเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ

แต่ทักษะนี้ไม่เปลี่ยน

ดังนั้น เมื่อผมหันกลับไปมองประสบการณ์
ของลูกสาวในโครงการเด็กที่มีความ
สามารถพิเศษ ผมไม่คิดว่าสิ่งที่มีค่าที่สุดที่
เธอได้รับคือสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากตำราเรียน

เธอเรียนรู้ที่จะจัดระเบียบตัวเอง

และบางที บทเรียนนั้นอาจมีค่ามากกว่า
คะแนนใดคะแนนหนึ่งที่เธอเคยได้รับเสีย
อีก

การทำข้อสอบก็เป็นทักษะ อย่างหนึ่ง

มีความจริงอย่างหนึ่งเกี่ยวกับการสอบที่
เรามักไม่ค่อยอยากยอมรับ

การรู้เนื้อหาวิชา กับการรู้วิธีทำข้อสอบ
ไม่ใช่สิ่งเดียวกัน

แน่นอนว่าในอุดมคติ นักเรียนควรมีทั้งสองอย่าง

แต่ทั้งสองอย่างเป็นคนละทักษะ

ผมเป็นคนที่ทำข้อสอบได้ดีมาตลอด

ถ้าคุณเอาข้อสอบมาให้ผม แม้ว่าผมอาจไม่รู้รายละเอียดทุกอย่างของวิชานั้น ผมมักจะพอมองออกกว่าอะไรสำคัญ เนื้อหาถูกจัดวางอย่างไร และมีแนวโน้มว่าจะถูกถามอะไร

นั่นไม่ได้หมายความว่าผมเชี่ยวชาญวิชานั้น

มันหมายความว่าผมเข้าใจ การสอบสองอย่างนี้แตกต่างกัน

เวลาผมเปิดตำรา ผมไม่ได้มองเห็นเพียง
หนังสือหลายร้อยหน้าที่ทุกหน้าต้องได้รับ
ความสำคัญเท่ากัน

ผมมองหาโครงสร้างของมัน

ผู้เขียนกำลังพยายามสอนอะไร?

แนวคิดหลักคืออะไร?

ตอนต้นของหนังสือปูพื้นฐานอะไรไว้?

เรื่องอะไรถูกพูดถึงซ้ำ ๆ?

สุดท้ายแล้วผู้เขียนกำลังพาเราไปที่ไหน?

และถ้าผมเป็นคนออกข้อสอบ ผมจะถาม
อะไร?

เมื่อเริ่มคิดแบบนี้ หนังสือจะไม่ใช้ภูเขา
ของข้อมูลอีกต่อไป

มันกลายเป็น แผนที่

ลองนึกถึงข้อสอบพื้นฐานเกี่ยวกับ
คอมพิวเตอร์

ก่อนจะเปิดหนังสือหนึ่งพินหน้า ลองถาม
ตัวเองก่อนว่า

คอมพิวเตอร์คืออะไร?

ฮาร์ดแวร์คืออะไร?

ซอฟต์แวร์คืออะไร?

ส่วนประกอบหลักทำงานร่วมกันอย่างไร?

อะไรคือแนวคิดพื้นฐานที่คนคนหนึ่ง
จำเป็นต้องเข้าใจ ก่อนที่เราจะพูดได้ว่า
เขามีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ
คอมพิวเตอร์?

เพียงเท่านี้ คุณก็เริ่มสร้างข้อสอบขึ้นมา
ในหัวของตัวเองแล้ว

นี่คือทักษะในการทำข้อสอบ

มันไม่ใช่สิ่งที่ใช้แทนการเรียนรู้

แต่มันคือความสามารถในการมองให้
ออกว่า อะไรสำคัญ

ผมเคยเห็นนักเรียนอ่านหนังสือหลาย
ชั่วโมงต่อวัน อ่านแล้วอ่านอีก แต่สุดท้าย
กลับได้ผลน้อยกว่าที่ควรจะเป็น

ปัญหาไม่ใช่ว่าพวกเขาขี้เกียจ

หลายครั้งพวกเขาขยันกว่าคนอื่นเสียด้วย
ซ้ำ

ปัญหาคือ ไม่มีใครเคยสอนพวกเขาว่า
ควรเตรียมตัวสำหรับการสอบอย่างไร

พวกเขาให้ความสำคัญกับทุกย่อหน้าเท่า
กัน

ติดอยู่กับรายละเอียดเล็ก ๆ

ใช้เวลามหาศาลเพื่อทำความเข้าใจเรื่อง
เล็กเรื่องหนึ่งให้สมบูรณ์แบบ จนแนวคิด
หลักถูกละเอียด

แล้วเมื่อถึงเวลาสอบ ปัญหาอีกอย่างก็เกิด
ขึ้น

เวลา

คนที่ทำข้อสอบเป็น จะอ่านคำถามที่ถูก
ถามจริง ๆ ไม่ใช่คำถามที่ตัวเองอยากให้
ข้อสอบถาม

เขาสั่งเกตคำสำคัญ

เขารู้ว่าข้อมูลส่วนไหนจำเป็น

เขารู้ว่าเมื่อใดคำถามหนึ่งกำลังกินเวลา
มากเกินไป และควรข้ามไปก่อน

แล้วค่อยกลับมาใหม่

ในข้อสอบแบบปรนัย บางครั้งการรู้ว่าตัว
เลือกใด เป็นไปไม่ได้ ก็มีประโยชน์พอ ๆ
กับการรู้คำตอบที่ถูกต้องทันที

และเหนือสิ่งอื่นใด เขาเข้าใจว่าการสอบ
เกิดขึ้นภายใต้ข้อจำกัด

คุณไม่ได้มีเวลาไม่จำกัด

ดังนั้น การบริหารเวลาไม่ได้สิ้นสุดลงเมื่อ
คุณอ่านหนังสือเสร็จ

มันตามคุณเข้าไปถึงห้องสอบ

แต่เรื่องนี้ยังมีอีกด้านหนึ่ง

การสอบผ่าน ไม่ได้หมายความว่าเรารู้
เรื่องนั้นอย่างแท้จริงเสมอไป

ผมเห็นความแตกต่างนี้อย่างชัดเจนจาก
ลูก ๆ ของผมเอง

ลูกชายคนหนึ่งของผมเป็นคนละเอียดและ
เป็นระบบมาก เขาอาจใช้เวลานาน เพราะ
เขาต้องการเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ให้ถูกต้อง
จริง ๆ

บางครั้งเขาจะทบทวนเรื่องเดิมซ้ำแล้วซ้ำ
อีก จนกว่าจะพอใจว่าเขาเข้าใจมันอย่าง
แท้จริง

แต่เมื่อเขารู้แล้ว เขา รู้จริง

ปลูกเขาขึ้นมากกลางดึกแล้วถามว่าสิ่งหนึ่ง
ทำงานอย่างไร เขาอาจอธิบายให้คุณฟัง
เป็นขั้นตอนได้

ขั้นที่หนึ่ง
ขั้นที่สอง
ขั้นที่สาม
ขั้นที่สี่

ในขณะที่อีกคนอาจหัวเราะแล้วพูดว่า

“ผมสอบวิชานั้นผ่านไปแล้ว
อย่ามาถามตอนนี้เลย”

ทั้งสองคนสอบผ่าน

แต่ความรู้อาจยังคงอยู่กับเพียงคนเดียว

ความแตกต่างนี้สำคัญมาก

ดังนั้น นักเรียนต้องเข้าใจว่าเรากำลัง
เตรียมตัวสอบ เพื่ออะไร

บางครั้งเป้าหมายคือการทำคะแนนให้ดี
ในการสอบครั้งหนึ่ง

ไม่มีอะไรผิดกับเรื่องนั้น

เรียนรู้รูปแบบข้อสอบ

ทำข้อสอบฝึกหัด

ฝึกการบริหารเวลา

มองหารูปแบบของคำถาม

เรียนรู้ว่าคำถามถูกสร้างขึ้นอย่างไร

ทั้งหมดนี้เป็นทักษะที่มีประโยชน์จริง

แต่อย่าสับสนระหว่างทักษะเหล่านี้กับ
ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเนื้อหา

คะแนนสูงบอกผมว่าคุณทำข้อสอบได้ดี
แต่มันไม่ได้บอกผมโดยอัตโนมัติว่าคุณ
เข้าใจวิชานั้นลึกเพียงใด

นักเรียนที่แข็งแกร่งที่สุดจะเรียนรู้ทั้งสอง
อย่างในที่สุด

เรียนรู้เนื้อหา

และเรียนรู้วิธีทำข้อสอบ

อย่าใช้เวลาสิบชั่วโมงกับสิ่งที่สามารถ
ทำได้อย่างถูกต้องภายในสามชั่วโมง

แต่ในขณะเดียวกัน อย่าเก่งเรื่องการสอบ
จนเรียนจบด้วยคะแนนสวยงามเต็ม

กระดาษ แต่ไม่นานหลังจากนั้นกลับไม่
เหลือความรู้อะไรอยู่ในหัวเลย

การสอบคืออุปสรรคที่เราต้องผ่าน

การศึกษาคือสิ่งที่ควรยังคงอยู่กับเรา หลัง
จากเราผ่านอุปสรรคนั้นไปแล้ว

ความเป็นอิสระ ความรับ ผิดชอบ และการสร้างตัว ตนของตนเอง

การเตรียมเด็กให้พร้อมสำหรับ โรงเรียนที่
ดี ยังมีอีกส่วนหนึ่งที่แทบไม่เกี่ยวข้องกับ
โรงเรียนเลย

นั่นคือการเตรียมให้เขา ยืนได้ด้วยขาของ
ตัวเอง

หลักการหนึ่งที่ผมพยายามปลูกฝังให้ลูก ๆ อย่างมากคือ ความเป็นอิสระและการพึ่งพาตัวเอง

ลูกสาวของผมจะไม่ได้รับโอกาสน้อยกว่าเพียงเพราะเธอเป็นผู้หญิง

การสนับสนุนใดที่ผมสามารถมอบให้ลูกชายได้ ผมก็จะมอบให้เธออย่างเท่าเทียม และหากเธอต้องการการสนับสนุนมากกว่าเพื่อไปถึงจุดที่สามารถพึ่งพาตัวเองได้ ผมก็พร้อมจะให้มากกว่า

ผมอยากให้วันหนึ่งเธอเลือกคู่ชีวิต เพราะเธอ ต้องการ ใช้ชีวิตร่วมกับคนคนนั้น

ไม่ใช่เพราะเธอจำเป็นต้องมีใครสักคนมาดูแลชีวิตของเธอ

ความแตกต่างนี้สำคัญมากสำหรับผม

ผมเติบโตมาในสภาพแวดล้อมทาง
วัฒนธรรมที่ลูกชายและลูกสาวไม่ได้ถูก
มองว่ามีคุณค่าเท่าเทียมกันเสมอไป

ความคิดเช่นนี้สามารถสร้างแรงกดดัน
อย่างหนักต่อผู้หญิง และอาจส่งต่อจากรุ่น
หนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง เพียงเพราะไม่มีใคร
หยุดแล้วถามว่า

สิ่งนี้ถูกต้องจริงหรือ?

ผมต้องการสิ่งที่แตกต่างสำหรับลูก ๆ
ของผม

ความปรารถนาที่ผมมีต่อพวกเขาอาจ
อธิบายได้ด้วยภาพของมือ

ขอให้มือของลูกไม่ต้องยื่นออกไปเพื่อขอ
ให้ใครเลี้ยงดูชีวิต แต่ขอให้ลูกมีมากพอที่
จะยื่นมือออกไปเพื่อช่วยเหลือหรือมอบสิ่ง
ดี ๆ ให้แก่ผู้อื่น

แต่นั้นไม่ได้หมายความว่าต้องใช้ชีวิตวิ่ง
ไล่ตามเงิน

จริง ๆ แล้ว ผมสอนเกือบตรงกันข้าม

อย่าใช้ชีวิตไล่ตามเงิน

ทำตัวเองให้มีความสามารถ

เรียนรู้

ทำงาน

สร้างบางสิ่งขึ้นมา

ประพฤติตัวให้ดี

เงินเป็นสิ่งจำเป็น แต่ไม่ควรกลายเป็น
เครื่องวัดคุณค่าของเรา

ความเป็นอิสระต้องเดินคู่กับความซื่อสัตย์

ลูก ๆ ของผมรู้จักข้อหนึ่งอย่างชัดเจน

บอกความจริงกับผม แล้วผมจะยืนอยู่ข้าง
คุณ

คุณอาจทำผิด

คุณอาจทำอะไรที่ไม่ฉลาด

คุณอาจกลัวผลที่จะตามมา

กลับบ้านมา

แล้วบอกผม

เราจะจัดการกับมันด้วยกัน

สิ่งที่ผมไม่ต้องการคือคำโกหกครั้งแรก
เพราะคำโกหกหนึ่งครั้งมักต้องใช้คำ
โกหกอีกครั้งเพื่อปกป้องมัน

แล้วอาจต้องมีครั้งที่สามตามมา

สุดท้าย ความผิดครั้งแรกอาจกลายเป็น
เรื่องเล็ก เมื่อเทียบกับการหลอกลวง
ทั้งหมดที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อปิดบังมัน

ความรักไม่ได้หมายความว่า不会有ผล
ตามมาจากการกระทำ

และความรักไม่ได้หมายความว่า

“อยากทำอะไรก็ทำ”

บางครั้งความรักหมายถึง

ผมอยู่ข้างคุณ แต่คุณยังต้องรับผิดชอบ
ต่อสิ่งที่你做

ตอนที่ลูกยังเด็ก ผมเคยบอกพวกเขาว่า
เมื่อออกไปข้างนอก พวกเขาเป็นตัวแทน
ของครอบครัว

ผมเรียกพวกเขาว่าเป็น ทูตของผม

ไม่ได้หมายความว่าผมต้องการให้ลูกใช้
ชีวิตด้วยความกลัวว่าจะทำให้พ่อเสียหน้า

ความหมายคือ ให้จำไว้ว่าพฤติกรรมของ
เราไม่ได้ส่งผลต่อตัวเราเพียงคนเดียว

วางตัวให้ดีจนคนในครอบครัวสามารถ
ภูมิใจในตัวเราได้

แต่แม้กระทั่งการเป็น “ลูกของใคร” ก็ต้อง
มีวันที่สิ้นสุดลง

ในช่วงแรก คนอื่นอาจพูดว่า

“นั่นคือ

สี่ปีที่สำคัญมาก: อายุ 13 ถึง 17 ปี

ในชีวิตของคนเรา มีบางช่วงเวลาที่เวลาเพียงไม่กี่ปีก็สามารถส่งผลต่อหลายสิบปีข้างหน้าได้ ผมเชื่ออย่างมากกว่าช่วงอายุ 13 ถึง 17 ปี คือหนึ่งในช่วงเวลานั้น

เป็นเวลาเพียงสี่ปี

แต่มีหลายสิ่งหลายอย่างเกิดขึ้นในช่วงสี่ปีนี้

เด็กไม่ใช่เด็กเล็กอีกต่อไป แต่ก็ยังไม่ใช่ว่าผู้ใหญ่เต็มตัว ร่างกายกำลังเปลี่ยนแปลง ฮอร์โมนกำลังเปลี่ยนแปลง อารมณ์อาจรุนแรงขึ้น และบางครั้งตัวเด็กเองก็ยังไม่เข้าใจว่าเหตุใดจึงรู้สึกเช่นนั้น

ในขณะเดียวกัน การเรียนก็ยากขึ้น ความสัมพันธ์กับเพื่อนก็ซับซ้อนขึ้น แรงกดดันจากเพื่อนเพิ่มขึ้น และเป็นช่วงที่ความรู้สึกว่า “คนอื่นมองเราอย่างไร” เริ่มมีความสำคัญขึ้นมาก

ทันใดนั้น รูปลักษณ์ก็เริ่มมีความหมาย

ทรงผมสำคัญ

ผิวหน้าสำคัญ

สีผิวสำคัญ

เสื้อผ้าสำคัญ

คำถามว่าเราดูดีหรือไม่ เราเข้ากับคนอื่นได้หรือไม่ เราเป็นที่ยอมรับหรือไม่ และเรา “ปกติ” เหมือนคนอื่นหรือไม่ เริ่มวนเวียนอยู่ในความคิด

วัยรุ่นจำนวนมากอาจไม่พูดเรื่องเหล่านี้
ออกมา

แต่นั่นไม่ได้หมายความว่าเขาไม่ได้คิดถึง
มัน

นี่จึงเป็นเหตุผลที่วัยรุ่นเป็นช่วงเวลาที่ยาก
ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

เด็กวัยรุ่นนี้เหมือนยืนอยู่ระหว่างสองโลก
เขาอาจรู้สึกที่ตัวเองเข้าใจชีวิตมากแล้ว
แต่ในความเป็นจริง หลายสิ่งในชีวิตยังไม่
เคยผ่านประสบการณ์จริงเลย

ความสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามหรือคนที่
ตนเองสนใจก็เริ่มเปลี่ยนไป อาจเริ่มมี
ความรู้สึกดึงดูด มีความรู้สึกใหม่ ๆ และ
ต้องเรียนรู้ว่าจะเข้าใจและจัดการกับ
ความรู้สึกเหล่านั้นอย่างไร

นี่คือช่วงเวลาที่มีพ่อแม่ ครู ญาติผู้ใหญ่
หรือผู้ชี้แนะที่ดี สามารถสร้างความแตกต่าง
ได้อย่างมาก

วัยรุ่นควรมีใครสักคนที่สามารถพูดกับ
เขาอย่างสงบว่า

“สิ่งที่ลูกกำลังรู้สึกเป็นเรื่องปกติ”

“ร่างกายกำลังเปลี่ยนแปลง”

“อารมณ์ก็เปลี่ยนไปเช่นกัน”

“ไม่จำเป็นต้องเข้าใจทุกอย่างทันที”

“ถ้ามีคำถาม ถามได้”

ผมเชื่อเสมอว่าเรื่องธรรมชาติของร่างกาย
มนุษย์ไม่ควรถูกห่อหุ้มด้วยความอับอาย
หรือทำให้กลายเป็นเรื่องต้องห้าม โดยไม่
จำเป็น

วัยเจริญพันธุ์ ความรู้สึกดึงดูด การ
สืบพันธุ์ และความสัมพันธ์ ล้วนเป็นส่วน
หนึ่งของชีวิต

แต่ในหลายครอบครัวและหลาย
วัฒนธรรม ผู้ใหญ่กลับรู้สึกไม่สบายใจ
ทันทีเมื่อเด็กถามเรื่องเหล่านี้ บางครั้งเรา
เปลี่ยนเรื่อง บางครั้งตอบคลุมเครือ หรือ
ทำให้เด็กรู้สึกเหมือนถามอะไรที่ไม่
สมควร

แต่การรู้ว่าร่างกายของมนุษย์ทำงาน
อย่างไร เป็นเรื่องผิดตรงไหน?

เมื่อเด็กถามว่าเด็กเกิดมาได้อย่างไร เรา
สามารถอธิบายตามความจริงในระดับที่
เหมาะสมกับอายุได้

เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น เขาควรรู้ว่าการ
เปลี่ยนแปลงทางร่างกายและอารมณ์เป็น
เรื่องปกติ

และควรเรียนรู้เรื่องขอบเขตส่วนตัว ความ
ยินยอม ความรับผิดชอบ รวมถึงผลที่อาจ
เกิดขึ้นจากกิจกรรมทางเพศ เช่น การตั้ง
ครรภ์โดยไม่พร้อมและโรคติดต่อทางเพศ
สัมพันธ์

ความรู้ที่ถูกต้องไม่ได้ทำให้เด็กเสียคน

ความรู้ที่ถูกต้องช่วยปกป้องเขา

หากผู้ใหญ่ไม่ตอบ ความอยากรู้ก็ไม่ได้
หายไป เด็กจะไปหาคำตอบจากเพื่อน
ข่าวลือ อินเทอร์เน็ต หรือโซเชียลมีเดีย ซึ่ง
อาจถูกหรือผิดก็ได้

ดังนั้น ความเปิดเผยจึงสำคัญ

ไม่จำเป็นต้องทำให้ทุกบทสนทนาเป็น
เรื่องใหญ่

บางครั้งคำพูดง่าย ๆ เพียงว่า

“นี่เป็นส่วนหนึ่งของการโตขึ้น ถ้ามีอะไร
ไม่สบายใจ มาคุยกับพ่อแม่ได้”

ก็ช่วยลดความกังวลได้มากแล้ว

ผมเห็นสิ่งนี้ชัดขึ้นเมื่อมองวัยรุ่นที่กำลัง
ผ่านช่วงนี้

สิวอาจดูเป็นเรื่องเล็กสำหรับผู้ใหญ่

แต่สำหรับเด็กอายุสิบสามปี มันอาจรู้สึก
เหมือนเป็นเรื่องใหญ่มาก

ผู้ใหญ่มองเห็นเพียงปัญหาผิวชั่วคราว

แต่เด็กอาจรู้สึกว่ามันเกี่ยวข้องกับทั้ง
ใบหน้า ความมั่นใจ และการยอมรับจาก
เพื่อน

ในช่วงนั้น พ่อแม่ต้องพยายามจำให้ได้ว่า
ตอนที่เราอายุสิบสาม เราเคยรู้สึกอย่างไร
อย่าหัวเราะกับความกังวลของเขา

อย่ามองว่ามันไร้สาระ

ช่วยในสิ่งที่ช่วยได้

แต่ในขณะเดียวกันก็ช่วยให้เขามองเห็น
ภาพที่กว้างขึ้น

ผมเคยพูดกับลูกอย่างง่าย ๆ ว่า

“นี่เป็นเพียงสี่ปี พ่อรู้ว่ามันไม่ได้ง่ายเสมอ
ไป พ่ออยากช่วยลูกผ่านช่วงนี้ ถ้าลูก
สามารถควบคุมสิ่งที่ลูกควบคุมได้ ตั้งใจ
และเดินต่อไปในทิศทางที่ถูกต้อง สี่ปีนี้จะ
ทำให้ลูกก้าวไปข้างหน้าได้มาก”

การพูดเช่นนี้ไม่ได้หมายถึงการยึด
อิสรภาพของเด็ก

แต่หมายถึงการให้อิสราภาพควบคู่กับ
โครงสร้าง

สภาพแวดล้อมในโรงเรียน ครอบครัว
หรือโรงเรียนประจำที่มีระเบียบ การดูแล
และความคาดหวังที่ชัดเจน อาจมี
ประโยชน์กับวัยรุ่นบางคนอย่างมาก

วัยรุ่นต้องการพื้นที่ในการเติบโต

แต่ก็ยังต้องการขอบเขต

เป้าหมายไม่ใช่การขัดแย้งไว้

เป้าหมายคือการมีรากันให้เขาในขณะที่
เขายังเรียนรู้ว่าจะบังคับทิศทางชีวิตของ
ตัวเองอย่างไร

อีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญมากในช่วงนี้คือ การ
มองชีวิตตามความเป็นจริง

วัยรุ่นมักเปรียบเทียบตัวเองกับคนอื่น

อยากสูงกว่านี้

อยากผิวดีกว่านี้

อยากเป็นที่นิยมมากกว่านี้

อยากดูเหมือนคนที่ตัวเองชื่นชม

พ่อแม่ควรยอมรับว่ารูปลักษณ์และการได้
รับการยอมรับจากเพื่อนมีความหมาย
สำหรับวัยรุ่น แต่ในเวลาเดียวกันก็ต้อง
สอนให้เขารู้ว่า สิ่งเหล่านี้ไม่ได้กำหนด
คุณค่าทั้งหมดของเขา

เราอาจไม่ใช่คนที่สูงที่สุด

ผิวอาจไม่ได้สมบูรณ์แบบเสมอ

เราอาจไม่ใช่คนที่ดังที่สุดในโรงเรียน

และเราอาจไม่ได้ดูเหมือนคนที่เราชื่นชม

ไม่เป็นไร

ใช้สิ่งที่เราทำให้ดีที่สุด

พัฒนาสิ่งที่เราสามารถพัฒนาได้

นิสัยที่ดี ความสามารถ ความเมตตา วินัย
อารมณ์ขัน ความอยากรู้อยากเห็น การ
ศึกษา และความมั่นใจ ล้วนสร้างขึ้นได้
เมื่อเวลาผ่านไป

ในระยะยาว สิ่งเหล่านี้สำคัญกว่าการ
เปรียบเทียบชั่วคราวที่ดูเหมือนเรื่องใหญ่
ตอนอายุสิบสี่เสียอีก

และตลอดช่วงเวลานี้ มีข้อความหนึ่ง
ที่ต้องไม่เปลี่ยนแปลง

ครอบครัวยังอยู่ตรงนี้

เพื่อนอาจเปลี่ยนไป

กลุ่มเพื่อนอาจเปลี่ยนไป

แรงกดดันจากเพื่อนจะเข้ามาแล้วก็ผ่านไป

บางครั้งเด็กอาจรู้สึกว่าการเข้ากับกลุ่มให้ได้เป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดในโลก

แต่เราไม่จำเป็นต้องสูญเสียตัวเองเพียงเพื่อให้คนอื่นยอมรับ

เป็นตัวของตัวเอง

ใช้สิ่งที่เรามี

เดินหน้าต่อไป

และจำไว้ว่าบ้านควรเป็นสถานที่ที่เราไม่ต้องเสแสร้งเป็นใคร

สี่ปีนั้นผ่านไปเร็วกว่าที่เราคิด

หน้าที่ของพ่อแม่ไม่ใช่เพียงพาเด็กให้ผ่านสี่ปีนั้นไป

แต่คือช่วยให้เขาออกมาจากช่วงเวลานั้นโดยเริ่มเข้าใจว่า ตัวเองเป็นใคร

ชี้แนะโดยไม่ทำให้เด็กหมดไฟ

เมื่อเราเข้าใจแล้วว่าเด็กวัย 13 ถึง 17 ปี
ต้องรับมือกับอะไรหลายอย่างอยู่แล้ว
คำถามต่อไปจึงเกิดขึ้นว่า

เราควรกดดันเขามากแค่ไหน?

ช่วงนี้เป็นช่วงที่คะแนนเริ่มมีความสำคัญ
มากขึ้น การสอบยากขึ้น และครอบครัว
เริ่มคิดจริงจังเรื่องโรงเรียนที่ดีและ
มหาวิทยาลัย

จึงง่ายมากที่จะคิดว่า

เรียนเพิ่มอีกหน่อย

เรียนพิเศษเพิ่ม

การบ้านเพิ่ม

สอบเพิ่ม

กิจกรรมเพิ่ม

กอดต้นเพิ่ม

แต่การเตรียมตัวกับการทำให้เด็กหมด
แรงไม่ใช่สิ่งเดียวกัน

หากเป้าหมายของเราคือช่วยให้เด็ก
ประสบความสำเร็จ การกำหนดจังหวะให้
เหมาะสมเป็นเรื่องสำคัญมาก

เด็กต้องมีระเบียบ

ต้องมีวินัย

ต้องมีความคาดหวัง

แต่เขาก็ต้องนอนให้เพียงพอ

ต้องได้พัก

ต้องได้เล่น

และต้องมีพื้นที่ให้ความอยากรู้ อยากเห็น
ยังคงอยู่

เราต้องการให้เขาไปถึงอายุสิบเจ็ดพร้อม
สำหรับก้าวต่อไปของชีวิต

ไม่ใช่ไปถึงอายุสิบเจ็ด โดยหมดไฟเสีย
ก่อน

และนี่คือจุดเริ่มต้นของเรื่องต่อไปของเรา.

คนที่สมบูรณ์รอบด้าน

ผลการเรียนมีความสำคัญ

ผมสอนลูก ๆ ให้ได้เกรด A

ผมคาดหวังให้พวกเขาขยัน เตรียมตัวให้
ดี จัดการเวลา และทำให้ดีที่สุดเท่าที่
ความสามารถของตนเองจะทำได้

แต่เกรดเพียงอย่างเดียวไม่ได้ทำให้คน
คนหนึ่งเป็นมนุษย์ที่มีการศึกษาและมี
ความสามารถอย่างแท้จริง

เกรด A บอกเราได้บางอย่างเกี่ยวกับผล
การเรียน

แต่ไม่ได้บอกเราทุกอย่างเกี่ยวกับคนที่ได้
เกรด A นั้น

**ชีวิตมีหลายมิติ ดังนั้นเด็กคนหนึ่งก็ควรได้รับ
การพัฒนาในหลายมิติเช่นกัน**

**เรากำลังพยายามสร้างอะไรขึ้นมาในตัว
เด็ก?**

อุปนิสัย

การจัดระเบียบ

วิจารณ์ญาณ

ความเป็นอิสระ

ความสามารถในการปรับตัว

ความรับผิดชอบ

ความซื่อสัตย์

ความถ่อมตน

การสื่อสาร

การทำงานร่วมกับผู้อื่น

**และที่สำคัญกว่านั้นคือ ความสามารถในการ
พูดความจริง แม้ในเวลาที่การพูด
ความจริงไม่ใช่เรื่องง่าย**

ความสามารถในการทำผิด ยอมรับความ
ผิด เรียนรู้จากมัน และเดินหน้าต่อไป

แต่เหนือจากทั้งหมดนั้น ยังมีคำถามอีก
ข้อหนึ่งที่สำคัญกับผมมาก:

คุณได้ตอบแทนอะไรกลับคืนไปบ้าง?

มันง่ายมากที่จะใช้ทั้งชีวิตเพื่อพัฒนาตัว
เองเพียงอย่างเดียว

คุณอาจกลายเป็นนักดนตรีที่ยอดเยี่ยม
ดีมาก

แล้วอย่างอื่นล่ะ?

คุณอาจเป็นนักฟุตบอลที่เก่งมาก
ดีมาก

แล้วอย่างอื่นล่ะ?

คุณอาจเรียนเก่งอย่างยิ่ง ได้รับปริญญา
มากมาย สะสมตำแหน่ง รางวัล และความ
สำเร็จ

แต่ก็ยังสามารถพลาดสิ่งสำคัญในชีวิตไป
ได้มากมาย

หนึ่งวันมีเพียงยี่สิบสี่ชั่วโมง

ชีวิตของเราก็มีจำนวนปีจำกัดเช่นกัน

ถ้าทุกชั่วโมงถูกใช้ไปกับการขัดเกลา
ความสามารถเพียงอย่างเดียว ไล่ตาม
ความสำเร็จเพียงอย่างเดียว หรือสร้างแต่
ตัวเอง ชีวิตอาจผ่านเราไปโดยที่เราไม่ทัน
ได้ใช้มันอย่างแท้จริง

เราจึงควรสอนเด็กตั้งแต่ยังเล็กให้มอง
โลกให้กว้างขึ้น

อย่างแรกคือ จงตระหนักถึงสิ่งที่คุณได้รับ
มา

ถ้าคุณเชื่อในพระเจ้า จะเรียกมันว่าพร
จากพระเจ้าก็ได้

ถ้าคุณไม่เชื่อ จะเรียกว่าชะตากรรม โชค
วาสนา หรือสถานการณ์ก็ได้

เรียกมันว่าอะไรก็ตามที่มีความหมาย
สำหรับคุณ

แต่จงเข้าใจว่า:

เราไม่ได้เริ่มต้นชีวิตจากจุดเริ่มต้น
เดียวกันทุกคน

เด็กบางคนเกิดมาในครอบครัวที่มีคน
ดูแลเอาใจใส่

บางคนเกิดในที่ที่สามารถเข้าถึงการ
ศึกษาได้

บางคนอยู่ในสังคมที่การทำงานหนัก
สามารถสร้างโอกาสได้

แต่ใน โลกนี้ก็มีคนที่ทำงานหนักไม่แพ้กัน
และยังคงต้องเผชิญกับอุปสรรคมหากาฬ
ที่พวกเขาไม่ได้เป็นผู้สร้างขึ้นมา

การเข้าใจสิ่งนี้ควรสร้าง ความรู้สึก
ขอบคุณ

ไม่ใช่ความหยิ่งยโส

และความรู้สึกขอบคุณควรนำไปสู่ ความ
ถ่อมตน

ไม่มีใครประสบความสำเร็จได้ด้วยตัวเอง
ทั้งหมด

พ่อแม่มีส่วน

ครอบครัวมีส่วน

ครูมีส่วน

สังคมที่คุณอยู่มีส่วน

คนที่มอบ โอกาสให้คุณก็มีส่วน

เมื่อเด็กเข้าใจเรื่องนี้ วิธีที่เขามองคนรอบ
ตัวจะเปลี่ยนไป

เขาจะเริ่มสังเกตเห็นเพื่อนในห้องเรียนที่
กำลังลำบาก

แทนที่จะคิดเพียงว่า

ฉันจะก้าวไปข้างหน้าได้อย่างไร?

เขาอาจเริ่มถามว่า

ฉันช่วยเขาได้ไหม?

และนั่นคือจุดเริ่มต้นของ การตอบแทน
กลับคืน

ในฐานะพ่อแม่ เราควรสร้าง โอกาสให้ลูก
ได้เรียนรู้การรับใช้ผู้อื่น

พาพวกเขาไปในที่ที่สามารถทำบางสิ่ง
บางอย่างเพื่อคนอื่นได้

อาจเป็นบ้านพักผู้สูงอายุ

อาจเป็นการช่วยเหลือผู้ไร้บ้าน

อาจเป็นสถานสงเคราะห์สัตว์

อาจเป็นการทำอาหาร

สอนทักษะบางอย่าง

เป็นอาสาสมัคร

หรือเพียงใช้เวลากับคนที่ต้องการใครสัก
คนอยู่ข้าง ๆ

กิจกรรมคืออะไรไม่สำคัญเท่ากับบทเรียน
ที่เด็กได้รับ

ชีวิตไม่ได้มีแค่ จัน จัน จัน

ชีวิตยังมีคำว่า เรา

เราไม่ใช่เกาะที่อยู่โดดเดี่ยว

เราอาศัยอยู่ท่ามกลางผู้คน

เราพึ่งพาผู้อื่น

เราได้รับประโยชน์จากสังคมที่มีระเบียบ
โครงสร้าง โอกาส และความยุติธรรมใน
ระดับหนึ่ง

เมื่อสังคมทำงานได้ดี พวกเราทุกคนได้
ประโยชน์

แต่เมื่อทุกคนคิดเพียงว่า

ฉันต้องก้าวไปข้างหน้า และฉันไม่สนใจว่า
จะเกิดอะไรขึ้นกับคนอื่น

สุดท้ายแล้วพวกเราทุกคนต้องจ่ายราคา
ให้กับมัน

บางครั้งพ่อแม่ลืมไปว่าสิ่งที่ตนกำลังทำ
อยู่นั้น ใหญ่กว่าการเลี้ยงลูกหนึ่งคนมาก

คุณไม่ได้เพียงกำลังเลี้ยงเด็กคนหนึ่ง

คุณกำลังช่วยสร้างสังคม

เด็กในวันนี้จะกลายเป็นผู้ใหญ่ในวันหนึ่ง

เขาอาจเป็นแพทย์

ครู

ทหาร

นักดับเพลิง

เจ้าหน้าที่ฉุกเฉิน

วิศวกร

ศิลปิน

พ่อแม่

ผู้ประกอบการ

หรืออาจทำสิ่งที่วันนี้เรายังไม่สามารถ
จินตนาการได้

คนเหล่านี้คือผู้ที่ช่วยขับเคลื่อนชุมชน
ประเทศ และท้ายที่สุดคือ โลก

ถ้าเราไม่เคยสอนเด็กให้มองโลกในภาพ
กว้าง เราอาจสร้างผู้ใหญ่ที่รู้จักวิธีประสบ
ความสำเร็จ แต่ไม่รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

และ ความเห็นอกเห็นใจมีความสำคัญ

ถ้าเราเลี้ยงเด็กให้รู้จักเพียงการประสบ
ความสำเร็จ แต่ไม่รู้จักการใส่ใจผู้อื่น

เราก็ทำงานของเราไปเพียงครั้งเดียว

ผมไม่ได้พูดเรื่องนี้เพียงเพราะมันฟังดูดี

คำพูดนั้นง่าย จงใช้ชีวิตตามมัน

ผมพยายามใช้หลักการเหล่านี้กับลูกของ
ผมเอง

ลูก ๆ ของผมเรียนดี

แต่ผมยังถามพวกเขาอยู่เสมออีกคำถาม
หนึ่งว่า:

แล้วลูกได้ตอบแทนอะไรกลับคืนไปบ้าง?

ครั้งหนึ่งเราได้ตั้งองค์กรชื่อ Senior Net

ในช่วงนั้นคอมพิวเตอร์กำลังเข้ามาเป็น
ส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน

อีเมลเริ่มเข้ามาแทนที่จดหมายแบบเดิม

และผู้สูงอายุจำนวนมากเริ่มถูกทิ้งไว้ข้าง
หลังด้วยเทคโนโลยีที่คนรุ่นใหม่เรียนรู้ได้
แทบเป็นธรรมชาติ

ผู้สูงอายุจำนวนมากพิมพ์ดีดเป็นอยู่แล้ว

ที่จริงหลายคนในรุ่นนั้นพิมพ์ดีดและเขียน
หนังสือได้สวดยกว่าคนรุ่นใหม่เสียอีก

เพราะครั้งหนึ่งทักษะเหล่านี้ถือเป็นสิ่ง
จำเป็น

แต่โลกเปลี่ยนไปแล้ว

ตอนนี้พวกเขาต้องเรียนรู้ว่าจะเปิดอีเมล
อย่างไร

ส่งอีเมลอย่างไร

พิมพ์เอกสารออกมาอย่างไร

และสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์อย่างไร

ตัวเทคโนโลยีเองไม่ใช่สิ่งสำคัญที่สุด

สิ่งสำคัญคือ เราไม่ควรปล่อยให้ผู้สูงอายุ
ถูกตัดขาดจากผู้คน เพียงเพราะวิธีการ
สื่อสารของโลกเปลี่ยนไป

ลูก ๆ จึงไปช่วยพวกเขา

พวกเขาให้เวลา

พวกเขาสอน

และในขณะที่สอนผู้อื่น พวกเขาก็เรียนรู้ไปด้วย

ทักษะเปลี่ยนได้

เทคโนโลยีเปลี่ยนได้

โลกเปลี่ยนได้

ครั้งหนึ่งลายมือสวยมีความสำคัญมาก

ครั้งหนึ่งการเขียนเรียงความและการ
แสดงความคิดเห็นผ่านตัวหนังสือเป็นหัวใจ
สำคัญของการศึกษา

จากนั้นคอมพิวเตอร์ก็เข้ามา

จากนั้นการเขียนโปรแกรมก็มีความ
สำคัญเพิ่มขึ้น

ทักษะใหม่จะยังคงเข้ามาแทนที่ทักษะเก่า

แต่บางสิ่งไม่เคยล้าสมัย

อุปนิสัยไม่เคยล้าสมัย

ความเห็นอกเห็นใจไม่เคยล้าสมัย

ความรับผิดชอบไม่เคยล้าสมัย

ความรู้สึกรับขอบคุณไม่เคยล้าสมัย

การสื่อสารไม่เคยหมดความสำคัญ

การตอบแทนสังคมไม่เคยหมดความ
หมาย

เครื่องมือจะเปลี่ยน

แต่ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ยังคง
อยู่

และจากตรงนี้ เรามาถึงเรื่องของ
พรสวรรค์

ผมเคยถามลูก ๆ ด้วยคำถามง่าย ๆ อีก
ข้อหนึ่ง

สมมติว่าพรุ่งนี้ลูกเรียนจบมัธยม

ลูกมีใบประกาศอยู่ในมือแล้ว

แล้วต่อจากนั้นล่ะ?

ลูกทำอะไรเป็นจริง ๆ?

ลูกมีทักษะอะไร?

มีอะไรที่ลูกรักมากพอที่จะพัฒนามันจน
เก่ง?

และอีกข้อที่สำคัญไม่แพ้กัน:

ทักษะนั้นจะช่วยให้ลูกยืนได้ด้วยขาของ
ตัวเองหรือไม่?

การทำตามสิ่งที่ตัวเองรักไม่ใช่เรื่องผิด

ความหลงใหลเป็นสิ่งที่ดี

แต่ สิ่งที่เรารักกับความเป็นจริงของชีวิต
ไม่จำเป็นต้องเป็นศัตรูกัน

ผมมักบอกลูกว่า:

สร้างอุปนิสัยก่อน

จากนั้นสร้างทักษะที่จะช่วยให้คุณยืนได้
ด้วยตัวเอง

แล้วจึงทำสิ่งที่คุณรักควบคู่ไปด้วย

ลูกชายคนหนึ่งของผมชอบคอมพิวเตอร์

เขาจึงเรียนเขียน โปรแกรม

เขาพัฒนาไปไกลจนสามารถทำงานและ
โครงการที่เกินกว่าระดับของเด็กทั่วไปใน
วัยเดียวกัน

ลูกสาวคนหนึ่งชอบการโต้วาทีและ
รัฐศาสตร์

ดีมาก

แต่ผมอยากให้เธอมองเรื่องทักษะและ
โอกาสอย่างเป็นจริงด้วย

เราจึงสำรวจสาขาอื่นไปด้วยกัน

เราเรียนด้านอัญมณีศาสตร์ด้วยกัน และ
เป็น **Associate Jewelry Professionals**
ด้วยกัน

ประเด็นไม่ได้อยู่ที่เด็กทุกคนต้องเป็นนัก
อัญมณีหรือ โปรแกรมเมอร์

ประเด็นคือ:

จะทำอะไรบางอย่างให้เป็น

มีทักษะจริง ๆ สักอย่าง

และมีชีวิตมากกว่าหนึ่งมิติ

ลูกคนหนึ่งว่ายนน้ำ

อีกคนเล่นดนตรี

คนหนึ่งเรียนเปียโน

อีกคนสนใจคอมพิวเตอร์อย่างจริงจัง

ทำไม?

เพราะ ชีวิตมีหลายมิติ

เรียนหนังสืออย่างเดียวไม่พอ

ตอบแทนสังคมอย่างเดียวก็ไม่พอ

พรสวรรค์อย่างเดียวก็ไม่พอ

ในช่วงเวลาต่าง ๆ ของชีวิต เราจำเป็นต้องใช้ส่วนต่าง ๆ ของตัวเรา

เวลาว่างคุณทำอะไร?

เวลาเครียดคุณทำอะไร?

เมื่อชีวิตหนัก คุณหันกลับไปหาอะไร?

อาจเป็นดนตรี

คอมพิวเตอร์

กีฬา

ศิลปะ

พระเจ้า

ศรัทธา

การทำสมาธิ

หรือสิ่งอื่น โดยสิ้นเชิง

คำตอบนั้นเป็นของแต่ละคน

สิ่งสำคัญคือการสร้างสถานที่ที่ดีและ
สร้างสรรค์ให้จิตใจสามารถกลับไปหาได้

จิตใจที่ไม่มีทิศทางสามารถเดินไปสู่สิ่งที่
ไม่ได้ช่วยให้เราเติบโต

เป้าหมาย ความอยากรู้ อยากเห็น ความ
สนใจ และทักษะที่มีประโยชน์ ช่วยให้
เยาวชนมีทิศทางที่ดีกว่าในการใช้พลังของ
ตนเอง

เมื่อเวลาผ่านไป ผมได้เห็นองค์ประกอบ
เหล่านี้มารวมกันในตัวลูก ๆ

ใช่ พวกเขาประสบความสำเร็จด้านการ
ศึกษา

คนหนึ่งเข้า Princeton

คนหนึ่งเข้า Stanford และต่อปริญญาโทที่
MIT

อีกคนเข้า Harvard

ผมภูมิใจกับความสำเร็จเหล่านั้น

แต่ชื่อมหาวิทยาลัยไม่ใช่หัวใจของเรื่อง

สิ่งสำคัญคืออะไรทำให้พวกเขาไปถึงตรง
นั้น

และที่สำคัญยิ่งกว่า:

พวกเขากลายเป็นคนแบบไหนหลังจาก
นั้น

ลูกสาวคนหนึ่งของผมตั้งใจจะเรียน
รัฐศาสตร์

ที่ Stanford มีนักศึกษาคนหนึ่งพูดล้อเลียน
สิ่งที่เธอเลือก และทำให้เธอรู้สึกว่เธอไม่
เหมาะกับ computer science

เธอโกรธ

แต่แทนที่จะยอมให้คนอื่นเป็นผู้กำหนด
ชีวิตจำกัดของเธอ เธอกลับเปลี่ยนทิศทาง

เธอเรียน computer science

และยังคงรัฐศาสตร์ไว้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษา

ท้ายที่สุดเธอได้ฝึกงานที่ Facebook

ต่อมาเธอมีโอกาสดูกับคนที่เคยดูถูก
เธอ

บทเรียนนั้นเรียบง่าย:

อย่าดูถูกความสามารถของคนอื่น

คนเราพัฒนาได้

คนเราเรียนรู้ได้

คนเราสามารถทำให้คุณประหลาดใจได้

อย่าเป็นคนกำหนดขีดจำกัดให้คนอื่น

**อีกสิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นในครอบครัวและ
สำคัญกับผมไม่แพ้กันคือ**

การสอนไม่ได้หยุดอยู่ที่ผม

ลูกคนหนึ่งเริ่มช่วยแนะนำอีกคน

จากนั้นอีกคนก็ส่งต่อบางสิ่งต่อไป

นี่คือจุดที่การเลี้ยวลูกใหญ่กว่าความ
สัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่หนึ่งคนกับลูกหนึ่ง
คน

คุณค่าเริ่มเดินทางจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่น
หนึ่ง

นั่นคือมรดก

ไม่ใช่แค่ปัญญา

ไม่ใช่ตำแหน่ง

ไม่ใช่เงิน

ไม่ใช่ชื่อเสียง

แต่คือคุณค่าที่ยังคงเดินทางต่อไปหลังจากคุณ

ความทรงจำที่ยังคงอยู่

วิธีที่ผู้คนจำได้ว่าคุณปฏิบัติต่อพวกเขา
อย่างไร

วิธีที่ลูกของคุณจำได้ว่าคุณยื่นหยัดเพื่อ
อะไร

และวันหนึ่งพวกเขาก็ส่งบทเรียนเหล่านั้น
ต่อให้ลูกของตนเอง

ความทรงจำคือมรดก

นั่นคือหนึ่งในไม่กี่สิ่งที่เราทิ้งไว้ได้จริง ๆ

ผมยังจำพ่อแม่ของผมได้จากสิ่งที่พวกเขา
ทำ

ทั้งสิ่งที่ดี

สิ่งที่ไม่ดี

สิ่งที่งดงาม

และสิ่งที่ไม่สมบูรณ์

มนุษย์ยังคงอยู่ในความทรงจำของคนอื่น
ด้วยวิธีนี้

และนี่คือเหตุผลที่อุปนิสัยมีความสำคัญ
อย่างยิ่ง

ผมต้องการให้ลูกเข้าใจอย่างชัดเจนว่า:

ถ้าลูกทำผิด พ่อยังอยู่ตรงนี้

บอกความจริงมา พ่อยังอยู่ตรงนี้

ถ้าทำอะไรผิด เราจะแก้ไขมัน

ถ้าล้มเหลว เราจะรับมือกับมัน

ถ้าตัดสินใจไม่ดี เราจะเรียนรู้และผ่านมัน
ไป

แต่อย่าสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเราบน
คำโกหก

**ความรักไม่ได้หมายความว่าทุกสิ่งต้องได้
รับการยอมรับ**

บางครั้งความรักหมายถึงคำว่า “ไม่”

บางครั้งความรักคือการแก้ไข

บางครั้งความรักคือการยืนอยู่ข้างใครสัก
คน และในเวลาเดียวกันก็ยังสามารถพูด
ว่า:

สิ่งที่คุณทำผิด

ผมจะยืนข้างลูกของผม

แต่ผมจะไม่ยืนข้างความไม่ซื่อสัตย์

ความแตกต่างนี้สำคัญมาก

เด็กควรรู้ว่าบ้านคือสถานที่ที่เขาสามารถ
พูดความจริงได้ โดยไม่ต้องกลัวว่าจะสูญเสีย
คนที่รักเขาไป

นั่นคือวิธีสร้างความไว้วางใจ

และทั้งหมดนี้นำมาสู่สิ่งที่ผมเรียกว่า:

คนที่สมบูรณ์รอบด้าน

ผมไม่ได้หมายถึงความสมบูรณ์แบบ

ไม่มีเด็กที่สมบูรณ์แบบ

ไม่มีพ่อแม่ที่สมบูรณ์แบบ

ไม่มีมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ

สิ่งที่ผมหมายถึงคือการพัฒนาส่วนต่าง ๆ
ของมนุษย์ให้มากที่สุดเท่าที่เราจะทำได้

พรสวรรค์

ทักษะ

อุปนิสัย

สุขภาพ

ความสัมพันธ์

วิจารณ์ญาณ

ความรับผิดชอบ

ความเห็นอกเห็นใจ

การมีส่วนร่วมช่วยผู้อื่น

วิชาการเป็นส่วนหนึ่ง

แต่ไม่ใช่ทั้งหมด

พรสวรรค์เป็นส่วนหนึ่ง

แต่ไม่ใช่ทั้งหมด

อุปนิสัยเป็นสิ่งจำเป็น

แต่แม้อุปนิสัยเองก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งของ
มนุษย์ทั้งคน

เรามีความเชื่อ

เรามีข้อสงสัย

เรามีความสัมพันธ์

เรามีความสามารถ

เรามีจุดอ่อน

เรามีความรับผิดชอบ

เรามีอารมณ์

เรามีประสบการณ์

เราเป็นมนุษย์ทุกคน

สิ่งที่อยู่ภายใน ในที่สุดจะแสดงออกมา
ภายนอก

และตอนนี้ผมกำลังทำสิ่งเดิมอีกครั้ง

Teelake ไม่ได้เกิดจากผม

แต่สำหรับผมเรื่องนั้นไม่ได้เปลี่ยนความ
รับผิดชอบของผมเลย

ผมเลือกเขาเป็นลูกชายของผม

เขาคือลูกของผม

จบเรื่อง

การเป็นพ่อแม่ไม่ได้มีเพียงเรื่องของสายเลือด

มันคือความรับผิดชอบและความผูกพัน

การอยู่ตรงนั้นทุกวัน

การยอมรับความรับผิดชอบต่อมนุษย์อีกคนหนึ่ง

จนกว่าเขาจะเป็นผู้ใหญ่ ผมเชื่อว่าเป็นหน้าที่ของผมที่จะชี้ทาง สอน ตั้งขอบเขต แก้ไขเมื่อผิด สนับสนุน และเตรียมเขาสำหรับชีวิต

หลังจากนั้น ชีวิตของเขาจะค่อย ๆ เป็นของเขาเอง

นั่นควรเป็นจุดหมายของการเลี้ยงลูก

ไม่ใช่การควบคุมตลอดไป

แต่คือ การเตรียมเขาให้เป็นอิสระ

หลักการเดิมยังคงใช้ได้

ชยัน

เรียนรู้

สร้างทักษะ

ค้นหาพรสวรรค์

ดูแลสุขภาพ

สร้างความสัมพันธ์

พูดความจริง

สร้างอุปนิสัย

ตระหนักถึงสิ่งดี ๆ ที่คุณได้รับ โดยไม่หยิ่ง
กับมัน

ช่วยเหลือคนที่ต้องการความช่วยเหลือ
ทำตัวให้เป็นประโยชน์

และอย่าลืมว่า:

ชีวิตของคุณไม่ได้มีเพียงตัวคุณเอง

เราไม่จำเป็นต้องวิ่งไล่ตามเงินเพียงเพื่อมี
เงิน

เราไม่จำเป็นต้องไล่ตามชื่อเสียง

เราควรไล่ตามสิ่งที่ยากกว่า:

การเป็นมนุษย์ที่ดี

ไม่ใช่เพียงพลเมืองของประเทศหนึ่ง

แต่เป็น พลเมืองของโลก

นี่คือสิ่งที่ผมต้องการสำหรับลูก ๆ รุ่นก่อน

และนี่คือสิ่งที่ผมต้องการสำหรับ Teelake

และนี่คือสิ่งที่หนังสือทั้งเล่มนี้พูดถึงมา
ตลอด

ไม่ใช่การสร้างนักเรียนที่สมบูรณ์แบบ

ไม่ใช่การสร้างประวัติส่วนตัวที่สมบูรณ์แบบ
แบบ

ไม่ใช่การสร้างเด็กที่สะสมเกรด A ถ้วย
รางวัล จดหมายตอบรับ และตำแหน่งต่าง
ๆ

แต่คือการสร้าง มนุษย์ที่สมบูรณ์แบบรอบด้าน
คนที่สามารถประสบความสำเร็จ

แต่ยังสามารถใส่ใจผู้อื่น

คนที่สามารถยืนได้ด้วยตัวเอง

แต่ยังเข้าใจว่าไม่มีใครยืนอยู่ลำพังอย่าง
แท้จริง

มีทักษะ

แต่ก็มีอุปนิสัย

มีพรสวรรค์

แต่ก็มีความถ่อมตน

มีความทะเยอทะยาน

แต่ก็มีความรู้สึกรับชอบคุณ

มีความสำเร็จ

แต่ก็มีการตอบแทน

เพราะ **ชีวิตมีหลายมิติ**

และถ้าเรากำลังเตรียมเด็กให้พร้อม
สำหรับชีวิต การศึกษาของพวกเขาก็ต้อง
มีหลายมิติเช่นกัน

นี่แหละคือคนที่สมบูรณ์รอบด้าน

เรามักมองคนที่ประสบความสำเร็จแล้ว
พูดว่า:

ช่างมีพรสวรรค์จริง ๆ

บางครั้งก็จริง

แต่พรสวรรค์เป็นเพียงส่วนหนึ่งของเรื่อง
เท่านั้น

ลองนำคนคนเดียวกันไปอยู่ในสภาพ
แวดล้อมที่แตกต่างกันสองแบบ แล้วคุณ
อาจได้ชีวิตที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

นี่คือสิ่งที่ผมได้เรียนรู้อย่างลึกซึ้งมาก

มันไม่ใช่อเมริกา

ไม่ใช่อินเดีย

ไม่ใช่ประเทศไทย

มันคือสภาพแวดล้อม

เด็กคนหนึ่งอาจฉลาด อยากรู้ อยากเห็น มี
วินัย เก่งกีฬา มีความสามารถทางศิลปะ
หรือมีพรสวรรค์ตามธรรมชาติ

แต่พรสวรรค์ไม่ได้เติบโตขึ้นมาใน
สุญญากาศ

มันต้องมีพื้นที่ให้เติบโต

ต้องมีโอกาส

ต้องมีครู

ต้องมีความคาดหวัง

ต้องมีทรัพยากร

ต้องมีความใส่ใจ

ต้องมีวินัย

และต้องมีคนที่พร้อมจะเปิดประตูให้

ที่สำคัญที่สุด อาจต้องมีสภาพแวดล้อมที่
ทำให้ความพยายามมีโอกาสรอย่างสม
เหตุสมผลที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์

นั่นไม่ได้หมายความว่าเด็กทุกคนที่ได้รับ
โอกาสจะประสบความสำเร็จ

เขายังต้องทำงานหนัก

ยังต้องตัดสินใจ

ยังต้องล้มเหลว ลุกขึ้นใหม่ เรียนรู้ และ
ลองอีกครั้ง

แต่การขอให้ใครสักคนป็นภูเขา กับการ
ขอให้เขาป็นภูเขาทั้งที่ขาถูกมัดไว้ ย่อม
ไม่ใช่สิ่งเดียวกัน

พรสวรรค์เดิม แต่เพดานต่างกัน

ลองคิดถึงคนที่ชีวิตของเขาผ่านหลาย
ประเทศและหลายวัฒนธรรม

Har Gobind Khorana เกิดในแคว้นปัญจาบ และต่อมากลายเป็นหนึ่งในนักวิทยาศาสตร์คนสำคัญของโลกด้าน molecular biology

Tammy Duckworth เกิดในประเทศไทย และสร้างชีวิตของเธอในสหรัฐอเมริกา

Tiger Woods มีสายสัมพันธ์กับประเทศไทยผ่านทางมารดา และกลายเป็นหนึ่งในนักกีฬาที่มีชื่อเสียงที่สุดในยุคของเขา

เรื่องราวของพวกเขาแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง

พรสวรรค์ของพวกเขา ก็ต่างกันโดยสิ้นเชิง

แต่สิ่งหนึ่งที่เรื่องราวเหล่านี้เตือนเราเหมือนกันคือ:

สภาพแวดล้อมรอบตัวคนหนึ่งสามารถ
กำหนดได้ว่า ความสามารถที่มีอยู่แล้วจะ
พัฒนาไปได้ไกลเพียงใด

ประเทศไม่ได้ใส่พรสวรรค์เข้าไปในตัว
คุณ

ระบบไม่ได้ทำงานแทนคุณ

แต่สภาพแวดล้อมที่ดีสามารถสร้าง
runway ให้คุณได้

และต่อให้เป็นเครื่องบินที่ทรงพลังเพียง
ใด หากไม่มี runway มันก็ยังคงอยู่บนพื้น

ความกตัญญูในชีวิตของผม

ผมเห็นเรื่องนี้ได้ชัดในชีวิตของตัวเอง

ผมสามารถบอกตัวเองได้ง่าย ๆ ว่าสิ่งที่
ผมประสบความสำเร็จมาจากการทำงาน
หนักของผม

ผมทำงานหนักจริง

แต่ถ้าพูดเพียงเท่านั้น ก็เป็นเพียงครึ่งหนึ่งของความจริง

อเมริกาให้สภาพแวดล้อมที่ความพยายามสามารถกลายเป็นโอกาสได้

การศึกษามีความหมาย

คุณวุฒิมีความหมาย

คุณสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ได้

คุณสามารถเปลี่ยนทิศทางได้

คุณสามารถสร้างตัวเองใหม่ได้

คุณสามารถมาจากที่อื่นแล้วพูดว่า:

ให้ผมลอง

และบางครั้งก็มีคนยอมให้คุณลองจริง ๆ

สิ่งนี้สำคัญ

ผมรู้สึกขอบคุณสำหรับมัน

ไม่ใช่เพราะประเทศใดประเทศหนึ่ง
สมบูรณ์แบบ

ไม่มีประเทศที่สมบูรณ์แบบ เช่นเดียวกับที่
ไม่มีมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ

แต่ความกตัญญูหมายถึงการยอมรับว่า
สภาพแวดล้อมหนึ่งได้มอบอะไรให้เรา
โดยไม่จำเป็นต้องแกล้งทำว่าสภาพ
แวดล้อมนั้นไม่มีข้อบกพร่อง

ลูก ๆ ของผมก็ได้รับประโยชน์จากสภาพ
แวดล้อมนั้นเช่นกัน

พวกเขายังต้องเรียน

ยังต้องทำงานหนัก

ยังต้องพัฒนาทักษะ อุปนิสัย วินัย และ
ความสามารถในการฟื้นตัวจากอุปสรรค
แต่พวกเขาเติบโตขึ้นมาท่ามกลางความ
เป็นไปได้

เมื่อพวกเขาแสดงความสามารถ ก็มีที่ให้
ความสามารถนั้นไปต่อ

นั่นคือของขวัญ

**แล้วเรื่องนี้หมายความว่าอย่างไร
สำหรับพ่อแม่?**

ตรงนี้เองที่แนวคิดนี้กลายเป็นสิ่งที่นำไป
ใช้ได้จริง

พ่อแม่ไม่สามารถควบคุมโลกทั้งใบที่อยู่
รอบลูกได้

แต่เราสามารถมีอิทธิพลต่อ สภาพ
แวดล้อมเล็ก ๆ ที่ถูกเติบโตขึ้นมา

บ้านคือสภาพแวดล้อม

โรงเรียนคือสภาพแวดล้อม

เพื่อนคือสภาพแวดล้อม

สิ่งที่เด็กได้ยินบน โต๊ะอาหารก็เป็นสภาพ
แวดล้อม

สิ่งที่เรายอมรับได้คือสภาพแวดล้อม

สิ่งที่เราให้รางวัลคือสภาพแวดล้อม

สิ่งที่เราแสดงให้เห็นผ่านการกระทำของ
เราเองก็คือสภาพแวดล้อม

เด็กที่ได้ยินตลอดเวลาว่า:

เธอทำไม่ได้หรอก

เติบโตอยู่ในสภาพแวดล้อมแบบหนึ่ง

เด็กอีกคนที่ได้ยืนตลอดเวลาว่า:

เธอทำอะไรก็ได้โดยไม่ต้องพยายาม

ก็อยู่ในสภาพแวดล้อมอีกแบบหนึ่ง และ
สิ่งนั้นก็อาจเป็นอันตรายได้ไม่แพ้กัน

สภาพแวดล้อมที่ดีกว่าจะพูดว่า:

เธออาจมีความสามารถมากกว่าที่ตัวเอง
คิด เรามาลองดูกัน แต่เธอต้องลงแรง

นั่นคือกำลังใจที่มาพร้อมกับความเป็น
จริง

**สภาพแวดล้อมที่ดีไม่ใช่การ
ตามใจ**

การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีไม่ได้
หมายความว่าต้องทำให้ชีวิตง่าย

ในความเป็นจริง บางครั้งสภาพแวดล้อม
ที่ดีที่สุดก็ต้องมีความยากอยู่ด้วย

เด็กต้องมีความคาดหวัง

ต้องมีขอบเขต

ต้องมีความรับผิดชอบ

ต้องได้ยินคำว่า “ไม่”

ต้องเรียนรู้ว่าการกระทำมีผลตามมา

ต้องเรียนรู้ว่าความผิดหวังไม่ได้
หมายความว่า โลกสิ้นสุดลง

เรือนกระจกช่วยให้ต้นไม้เติบโต

แต่มันไม่ได้ดึงลำต้นขึ้นเพื่อให้ต้นไม้
สูงขึ้น

มันเพียงสร้างเงื่อนไขที่เหมาะสม

ต้นไม้ยังต้องเติบโตด้วยตัวเอง

การเลี้ยงลูกก็คล้ายกัน

หน้าที่ของเราไม่ใช่การผลิตเด็กให้เป็น
อย่างที่เราต้องการ

หน้าที่ของเราคือสร้างเงื่อนไขที่ทำให้เด็ก
สามารถพัฒนาตัวเองได้

**อย่ามองแต่เด็ก ให้มองสภาพ
แวดล้อมด้วย**

เมื่อเด็กคนหนึ่งมีปัญหา เรามักถามทันที
ว่า:

เด็กเป็นอะไร?

บางครั้งเราควรถามก่อนว่า:

รอบตัวเด็กกำลังเกิดอะไรขึ้น?

โรงเรียนเหมาะกับเขาหรือไม่?

ความคาดหวังชัดเจนหรือไม่?

เขานอนพอหรือไม่?

ในบ้านมีโครงสร้างหรือไม่?

เพื่อนของเขาเป็นใคร?

ความอยากรู้อยากเห็นได้รับการส่งเสริมหรือไม่?

ความล้มเหลวถูกทำให้กลายเป็นเรื่องใหญ่เกินจริงหรือไม่?

เด็กถูกเปรียบเทียบกับคนอื่นตลอดเวลาหรือไม่?

ความพยายามได้รับการยอมรับหรือไม่ หรือทุกอย่างดูเหมือนขึ้นอยู่กับความไม่แน่นอน?

คำถามเหล่านี้สำคัญ

เพราะบางครั้งสิ่งที่ดูเหมือนเป็นปัญหา
ภายในตัวเด็ก อาจมีส่วนมาจากสภาพ
แวดล้อมที่อยู่รอบตัวเขา

เปลี่ยนสภาพแวดล้อม แล้วเด็กคนเดิม
อาจแสดงออกแตกต่างกันไปมาก

**สภาพแวดล้อมที่เราสร้าง จะ
กลายเป็น “ความปกติ” ของเขา**

เด็กซึมซับจากสิ่งที่เราใช้ชีวิต มากกว่าสิ่ง
ที่เราตั้งใจสอน

ถ้าเขาเติบโตในที่ที่คนโกหกกันอย่าง
ง่ายดาย การโกหกก็กลายเป็นเรื่องปกติ

ถ้าเขาเติบโตในที่ที่คำสัญญาไม่มีความ
หมาย คำสัญญาก็จะไม่มีความหมาย

ถ้าเขาเติบโตในที่ที่ทุกคนโทษคนอื่น การ
โทษคนอื่นก็กลายเป็นนิสัย

แต่ถ้าเขาเติบโตในที่ที่ผู้คนยอมรับความ
ผิดพลาด ทำงานหนัก รักษาคำพูด ช่วย
เหลือผู้อื่น และเรียนรู้ต่อไป สิ่งเหล่านั้นก็
จะกลายเป็นเรื่องปกติเช่นกัน

นี่คือเหตุผลที่ผมกลับมาที่หลักการเดิมอยู่
เสมอ:

คำพูดนั้นง่าย จงใช้ชีวิตตามมัน

คุณไม่สามารถสร้างสภาพแวดล้อมแห่ง
ความซื่อสัตย์ด้วยการเทศนาเพียงอย่าง
เดียว

คุณต้องใช้ชีวิตให้เด็กเห็น

และตอนนี้ Teelake

วันนี้หลักการนี้กำลังเกิดขึ้นกับผมอีกครั้ง

Teelake ไม่ได้เริ่มต้นชีวิตในสภาพ
แวดล้อมเดียวกับลูก ๆ รุ่นก่อนของผม

แต่นั้นไม่ได้กำหนดว่าผมจะทำอะไรให้เขา
ได้จากวันนี้เป็นต้นไป

ผมไม่สามารถเขียนอดีตของใครขึ้นใหม่

แต่ผมสามารถมีอิทธิพลต่อสิ่งที่อยู่รอบตัว
เขาต่อจากนี้ได้

โครงสร้าง

การศึกษา

ความคาดหวัง

ทักษะ

สุขภาพ

อุปนิสัย

โอกาส

การได้เห็นโลกในมุมที่กว้างขึ้น

และการรู้ว่ามิใครสักคนเชื่อว่าเขา
สามารถเป็นได้มากกว่าสิ่งที่เขาเป็นอยู่ใน
วันนี้ แต่ในขณะเดียวกันก็จะคาดหวังให้
เขาลงมือทำจริง

นั่นคือความรับผิดชอบ

ไม่ใช่การรับประกันผลลัพธ์

ไม่มีพ่อแม่คนใดทำแบบนั้นได้

แต่เราสามารถทำให้เงื่อนไขดีขึ้น

ขยายความเป็นไปได้

สร้าง runway

แล้วในที่สุด เด็กก็ต้องบินด้วยตัวเอง

โอกาสนำมาซึ่งหน้าที่

และยังมีอีกส่วนหนึ่ง

เมื่อเรายอมรับว่าสภาพแวดล้อมช่วยเรา
ความกตัญญูไม่ควรจบลงที่คำว่า ขอขอบคุณ
มันควรกลายเป็นการกระทำ

ถ้ามีใครสร้างโอกาสให้คุณ จงสร้าง
โอกาสให้คนอื่น

สอน

เป็นพี่เลี้ยง

ช่วยเหลือ

เปิดประตูให้ใครสักคน

ส่งต่อสิ่งที่คุณได้เรียนรู้

นี่คือวิธีที่โอกาสเพิ่มจำนวนขึ้น

นี่คือวิธีที่คนรุ่นหนึ่งช่วยทำให้สภาพ
แวดล้อมของคนรุ่นต่อไปดีขึ้น

และบางที นี่อาจเป็นหนึ่งในสิ่งสำคัญที่สุด
ที่เราสามารถมอบให้เด็กได้

ไม่ใช่แค่พรสวรรค์

ไม่ใช่แค่การศึกษา

ไม่ใช่แค่เงิน

แต่คือ สภาพแวดล้อมที่เปิดโอกาสให้สิ่ง
ที่มีอยู่แล้วภายในตัวเขาได้ปรากฏออกมา

เพราะพรสวรรค์อาจเป็นของคุณ

ความพยายามอาจเป็นของคุณ

อุปนิสัยอาจเป็นของคุณ

แต่สิ่งเหล่านั้นจะได้รับ โอกาสให้เติบโต
ได้มากเพียงใด มักถูกกำหนดโดยทุกสิ่ง
ที่อยู่รอบตัว

**เปลี่ยนสภาพแวดล้อม แล้วคุณอาจ
เปลี่ยนเพดานของชีวิตได้**

และบางครั้ง

คุณเปลี่ยนชีวิตหนึ่งชีวิตได้เลย

จงใช้ชีวิตให้ตรงกับคำพูด: เลี่ยง ลูกด้วยการเป็นตัวอย่าง

ผมเชื่อในหลักง่าย ๆ ข้อหนึ่งมาตลอดว่า

จงใช้ชีวิตให้ตรงกับคำพูดของคุณ ไม่
อย่างนั้นมันก็เป็นเพียงคำพูด

อย่าสอนในสิ่งที่ตัวเองไม่ทำ

อย่าให้ลูกมีวินัย ถ้าตัวคุณเองไม่มี
วินัย

อย่าให้ลูกซื่อสัตย์ ถ้าตัวคุณเองยัง
โกหก

อย่าให้ลูกพยายาม ถ้าตัวคุณเอง
เอาแต่หาข้ออ้าง

อย่าบอกให้ลูกควบคุมตัวเอง ถ้าคุณเอง
ยังควบคุมอารมณ์ไม่ได้

เด็กมองเห็นมากกว่าที่พวกเขาฟัง

พวกเขาเห็นทุกอย่าง

ดังนั้น ถ้าคุณต้องการสอนอะไรลูก

จงทำให้เขาเห็นจากชีวิตของคุณ

ลองก่อนที่จะบอกว่า “ทำไม่ได้”

สิ่งหนึ่งที่ผมแทบไม่มีความอดทนด้วยเลย

คือการยอมแพ้ก่อนที่จะลอง

“มันยากเกินไป”

“หนูทำไม่ได้”

“มันไม่สำเร็จหรอก”

คำตอบของผมง่ายมาก

ลองก่อน

ลองเสียก่อน

ทำให้ดีที่สุด

ถ้ามันไม่ได้ผล ก็เรียนรู้จากมัน

ปรับเปลี่ยน

แล้วลองอีกครั้ง

จากนั้นค่อยตัดสินใจ

การล้มเหลวหลังจากพยายามอย่าง
จริงใจไม่ใช่เรื่องผิด

ความล้มเหลวสอนเราได้

แต่การไม่ยอมลองเพียงเพราะสิ่งนั้นดู
ยาก ไม่ได้สอนอะไรเราเลย

หลักนี้ใช้ได้กับการเรียน การทำงาน
สุขภาพ ธุรกิจ ความสัมพันธ์ และแทบทุก
เรื่องในชีวิต

อย่าวิ่งไล่ตามเงิน

ผมบอกลูก ๆ ว่า

อย่าวิ่งไล่ตามเงิน

จงเก่งในสิ่งที่ตัวเองทำ

จงเป็นคนที่คนอื่นไว้วางใจได้

จงเป็นคนที่มีความประโยชน์

พัฒนาทักษะของตัวเอง

ทำงานของคุณให้ดี

ปฏิบัติต่อคนอื่นให้ดี

รักษาคำพูด

ถ้าคุณเก่งจริง คนจะมองเห็น

แล้วชื่อเสียงจะบอกต่อกันเอง

นั่นจึงเป็นเหตุผลว่าทำไมร้านสองร้านที่
อยู่ข้างกัน ชายของแทบเหมือนกัน ร้าน

หนึ่งกลับเติบโต แต่อีกร้านเพียงแค่อยู
รอด

ความแตกต่างหลายครั้งเป็นเรื่องง่าย ๆ

ร้านหนึ่งทำให้คนมีเหตุผลที่จะกลับมา

คุณภาพ

ความสม่ำเสมอ

ความซื่อสัตย์

การบริการ

ชื่อเสียง

เงินมักจะตามคุณค่ามา มากกว่าที่คุณค่า
จะตามเงินไป

มาตรฐานต้องมีการบังคับใช้

กฎก็คือกฎ

แต่กฎที่ไม่มีการบังคับใช้ ก็เป็นเพียงคำพูด

ความแตกต่างระหว่างระบบที่ทำงานได้กับระบบที่ล้มเหลว หลายครั้งไม่ได้อยู่ที่จำนวนกฎ

แต่อยู่ที่ว่า

กฎนั้นถูกบังคับใช้อย่างจริงจังหรือไม่

ถ้ามาตรฐานถูกใช้กับทุกคนอย่างสม่ำเสมอ คนก็จะปรับพฤติกรรม

แต่ถ้ากฎสามารถถูกละเลย หลีกเลียง ต่อรอง หรือหนีได้ คนก็จะเรียนรู้ว่ากฎนั้นไม่ใช่กฎจริง ๆ

ในครอบครัวก็เช่นเดียวกัน

ถ้าคุณตั้งมาตรฐานไว้ ก็ต้องให้มันมีความหมาย

แต่การบังคับใช้ไม่ได้หมายถึงการสร้าง
ความหวาดกลัว

มันหมายถึงความสม่ำเสมอ

พ่อแม่ไม่ควรปกครองลูกด้วยความกลัว

ความกลัวอาจทำให้เด็กเชื่อฟังได้ชั่วคราว

แต่มันไม่ได้สร้างบุคลิกหรือคุณธรรม

การเลี้ยงลูกไม่ใช่ Tiger Parenting

ผมไม่เชื่อว่าความสำเร็จมาจากสายเลือด
เพียงอย่างเดียว

มันไม่ใช่แค่สิ่งแวดล้อม

ไม่ใช่เพราะมีเงิน

ไม่ใช่เพราะ Harvard, Stanford หรือ MIT

ไม่ใช่การตะโกนให้ดังขึ้น

และไม่ใช้การเป็น “Tiger Parent”

มันมีวิธีของมัน

จงอยู่ตรงนั้น

สอน

ชี้แนะ

ตั้งมาตรฐาน

แก้ไขเมื่อจำเป็น

ส่งเสริมความพยายาม

ให้เขาลอง

แสดงให้เขาเห็นว่าคุณใช้ชีวิตอย่างไร

และทำสิ่งเหล่านี้อย่างสม่ำเสมอ

มันไม่ได้เกิดขึ้นเอง โดยอัตโนมัติ

เด็กที่ดีไม่ได้เกิดขึ้นเพียงเพราะเขาเกิดมา
ในครอบครัวใดครอบครัวหนึ่ง

การเลี้ยงลูกต้องใช้ความพยายาม

**จนถึงอายุสิบแปด คุณยังอยู่ในความ
รับผิดชอบของผม**

จนถึงอายุสิบแปด คุณยังอยู่ในความรับ
ผิดชอบของผม

นั่นหมายความว่าผมมีหน้าที่รับผิดชอบ

ไม่ใช่เพียงแค่อำนาจ

แต่คือความรับผิดชอบ

ผมต้องเตรียมคุณให้พร้อมสำหรับการ
เป็นผู้ใหญ่

ต้องสอนให้คุณรู้จักวินัย การตัดสินใจ
ความเป็นอิสระ ความรับผิดชอบ และการ
ยอมรับผลจากการตัดสินใจของตัวเอง
แต่สิ่งเหล่านี้ไม่สามารถเกิดขึ้นได้เพียง
เพราะผมออกคำสั่ง

ผมต้องทำให้คุณเห็น

ถ้าผมต้องการให้คุณขยัน คุณต้องเห็นผม
ทำงานหนัก

ถ้าผมต้องการให้คุณเคารพคนอื่น คุณ
ต้องเห็นผมเคารพคนอื่น

ถ้าผมต้องการให้คุณซื่อสัตย์ ผมก็ต้อง
ซื่อสัตย์

ถ้าผมต้องการให้คุณยอมรับความผิด
พลาด ผมก็ต้องยอมรับความผิดพลาด
ของตัวเองเช่นกัน

จงใช้ชีวิตให้ตรงกับสิ่งที่พูด

คำพูดนั้นง่าย

พาลูกเดินไปกับคุณ

อย่ายืนอยู่ไกล ๆ แล้วเอาแต่สั่งสอน

อย่าทำให้ลูกหวาดกลัวเพื่อให้เขาเชื่อฟัง

จงพาเขาเดินไปกับคุณ

ให้เขามีส่วนร่วม

อธิบายให้เขารู้ว่าทำไม

ให้เขาเห็นว่าการตัดสินใจเกิดขึ้นอย่างไร

ให้เขาได้สัมผัสกับความรับผิดชอบ ใน
ขณะที่คุณยังอยู่ตรงนั้นเพื่อคอยชี้แนะ

ตอนที่ลูกยังเด็ก พ่อแม่สามารถช่วยสร้าง
ตลิ่งให้แม่น้ำได้

แต่ในที่สุด

น้ำต้องไหลด้วยตัวของมันเอง

คุณไม่สามารถเป็นสายน้ำแทนลูกไป
ตลอดชีวิต

เรือกับน้ำ

มีสุภาภิตไทยว่า

น้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า

มันสื่อถึงการพึ่งพาอาศัยกัน

พ่อแม่และลูกก็เช่นเดียวกัน

เด็กต้องการพ่อแม่เพื่อความปลอดภัย
การชี้แนะ โครงสร้าง และตัวอย่าง

แต่พ่อแม่เองก็ต้องการความไว้วางใจและ
ความร่วมมือจากลูก

การเลี้ยงลูกไม่ใช่การใช้อำนาจฝ่ายเดียว

มันคือความสัมพันธ์

คุณเป็นคนชี้ทาง

แต่ลูกต้องพร้อมเดินไปกับคุณด้วย

วิธีการสื่อสารที่สำคัญ

หนังสือของผมไม่ได้บอกว่า

ไป Harvard

ไป Stanford

ไป MIT

จงร่ำรวย

หรือจงใช้ชีวิตเหมือนผม

ไม่ใช่เลย

ข้อความของผมนี้น้อยกว่านั้นมาก

วิธีการมีอยู่แล้ว

ผมได้ใช้ชีวิตตามวิธีนั้นมาแล้ว

เอาสิ่งที่มีประโยชน์ไป

นำไปใช้กับสถานการณ์ของตนเอง

ลอง

เรียนรู้

ปรับเปลี่ยน

อดทน

ทำให้ดีที่สุด

อย่าหาข้ออ้างก่อนที่จะเริ่ม

และเหนือสิ่งอื่นใด

จงใช้ชีวิตให้ตรงกับคำพูดของคุณ

อย่าเพียงแค่สั่งสอน

อย่าเป็นคนหน้าซื่อใจคด

อย่าเป็นคนที่ทำให้ลูกหวาดกลัว

จงใช้ชีวิตให้เขาเห็น

พาลูกเดินไปกับคุณ

แล้วเมื่อถึงเวลา

ปล่อยให้เขาไหลไปตามทางของเขาเอง

